

A MI LAPUNK

Hitet és erőt.

Irta: GYÓRY DEZSŐ.

Fiúk: ha valakire, úgy rátok kell hogy boldogabban köszöntsön ez az új esztendő. Mert a férfi-boldogság: a munka. És én szeretem és akarom hinni, hogy nektek ez az új esztendő: a munka esztendeje lesz. A munka esztendeje, tehát boldog új esztendő.

Évekig hittünk és álmodtunk új utakról, jobb magyar életről, erősebb magyar ifjúságról és gazdagabb jövőről. Aztán évekig kelegettek bennetek a vágyak és eszmélések, hogy mindez rajtatok áll: tőletek függ, ti vagytok: nektek kell új hittel jó magyarnak, egészséges és erős testű, szociálisan gondolkozó embernek, jellemes léleknek és gazdag teremtképes reális férfiakká lennetek. S ha a ti életek már megvalósítja, amit mi álmodtunk és prédikáltunk, akkor nem álmodtunk, nem hittünk és nem prédikáltunk hiába. Higgyétek el fiúk, hogy csak magatokból, csak önerőtlökkel és csak minden egyes percet kihasználó és jó célra felhasználó munkátokból lesz és áll a ti jövőtök is, ami majdnem egyértelmű a magyarság szellemiségének jövőjével. Ne feledjétek, hogy áldott a perc, ha munkára, tudás- és erőgyűjtésre használtátok fel. Ne pazaroljátok el az ifjú perceket, legnagyobb kincseteket.

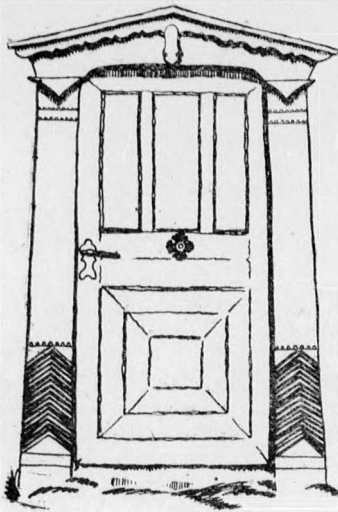
A magyar fiatalságban már felébredt az új magyar ifjúsági öntudat, ami kötelességeket jelent: kötelességeket Isten, ember és a nemzet iránt. Hogy ezeket a kötelességeket összhangban, mindent a maga helyén és idején teljesíthessétek, ahhoz izmos test, hívő lélek, erős jellem és józan, gyors és okos fejű tudásra van szükségtek. És hogy ma, a tömegmozgalmak korában, a kollektív erőkből semmi se vesszen el a magyarság kárára, ahhoz a gyakorlatban, a mindennapi életben élő öntudatra, érző szolidaritásra, áldozat és munkakészségre és főleg: szervezetségre van szükség. Szervezetségre és öntudatos szolidaritásra, ami egyet jelent a tettekkészséggel, a cselekedni-tudással, a munkabírással és a belső fegyelemmel. Ezeknek a célra vezető eszközöknek megszerzése munkával és cselekedetekkel legyen egyik főfeladatotok a jövő esztendőben s akkor minden szívpatlak, hitforrás és erőkút a közös nagy cél tengerébe ömlik.

Minden magyar ifjúnak, diáknak és akadémikusnak, falusi fiúnak és munkás ifjúnak, kereskedő s iparos fiúnak, aki ezt akarja, szivemből kívánok hitet, erőt, kitartást. S ha megnehezedik rajtatok az élet, ne feledjétek a jelszót: „Győzni, győzni: erősek legyetek!” Ugy legyen.

Első halál.

Irta: EGRI VIKTOR

Alistáli kapu.

Második kaszálás után elkerült a rétről a tilalomfa és szél-tében-hosszában átalakult játszótérre. Toronyánőtt nyárfák, megmászhatatlan óriásfák álltak a szélben, egyenletesen elosztva a papsajttal, kökörösinnel és gyermek-lánccal telehíntett mezőn, mely olyannyira tágas volt, hogy nem lehetett szétrugdosni sárgánvirító pompáját.

Augusztus végére esett a tilalomfa eltávolítása, kevéssel utána megnyíltak az iskolák kapui, megjöttek a környékbeli fiúk és a meleg délutánokon csapatosul vonultunk ki a rétre. Halastónak, másképpen Rybniknek hívták ezt a rétet. Víznek ugyan nyoma sem volt rajta, legfeljebb tavaszi hóolvadások vagy nagy esőzések idején, de a történelmi igazság kedvéért le kell szögezmem, hogy formája után ítélve valamikor csakugyan halastó lehetett.

Messze északabbra, érett répatáblák és tarlók mögött kopott erdőcske bújt meg, ott volt némi víz a kánikulák idején is, zombékos földje egy helyütt apróka tóvá tágult, melyben pompás liliumok virítottak; s millió béka zavaratalan lakhelye volt. Attól is kapta a tó a nevét, a békáktól hináros volt és a semlyék közt felbukkanó siklók félelmet keltek, rikáiban is jártunk arrafele, inkább az érettségiző diákok romantikus idillel fűszerezett kirándulóhelye volt.

Akkoriban a métázás és a longajáték a legnagyobb szórakozások közé süllyedt s csak olykor fanyalodtunk rájuk, ha a százszor megragasztott futball labda végérvényesen, megfoltozhatatlanul kipukkadt.

Naponta elkeseredett meccsek folytak, jó négy órás küzdelmek az utolsó szuszig, alkonyatig és bíró nélkül, mert ezt a listet senki se vállalta. Es persze fuccsvonal nélkül, mert hát elég széles volt a mező és a fiatal lüdő nem fulladt ki a félkilométeres kifutásokban. Ebben valamennyiünkön túltett Alexis Bandi, csapatunk jobbszélsője, akit Grizlinek is hívtunk, medvemorgáshoz hasonlatos beszéde miatt. Medvét ugyan keveset láttunk és a látottak se morogtak, ez azonban nem akadályozott meg bennün-

ket abban, hogy Alexis hangját medvemorgáshoz hasonlítsuk.

Valahányszor Grizli megkaparította a labdát, egyéni akcióra lépett, kikanyarodott vele a gondolatban meghúzott fuccsból és nekirugaszkodott a mezőnek.

— A Grizli megint vilustáncot jár! — állapította meg rezignáltan a centerünk.

Mi meg lekuporogtunk a fűre és vártunk, vártunk. Tibor, a kapus is elunta az ácsorgást és a kalapok és kabátok közt, melyek a kapufákat jelezték, kigyómozdulatokkal csavarta, lenggette, lóbálta és tekerte karjait, amire ráfogta, hogy egy indus templomi táncot celebrál. A moziban látta előző nap Tibor, az eminensünk, megfertőzött lélek, akiből ily módon bonlatkoztak művészhajlamai.

Aztán egy óvatlan pillatban valamely nyárfa vastag dereka mögül felbukkant Grizli az üldöző ellenféllel, a táncoló Tiborban megdermedt a vér, de mielőtt Grizli gólrugáshoz jutott volna, rávetettük magunkat vagy tizen és a labda, ha ugyan a nagy igyekezettől ki nem pukkadtt, hirtelen az ellenfél kapujáig pendült és Grizli nyögve a földön maradt. Azt már nem számolta senki, hogy a félórás különélvezetért mennyi rúgást kellett elszenvednie.

Pontosan nem emlékszem, hány gólig ment a játék, de Tibor elégedett volt, ha egy tucatnál többet nem engedett be a képzelt hálóba.

Egyszerre vagy öt csapat játszott a réten, a maradias szelleműek, — ezek többnyire nálunk öregebb diákok voltak, — még kitarítottak a füles mellett, a rét sarkaiban meg utcagyerekek hancúroztak kóccal vagy sárkányt eregettek, melyek hosszú farkukkal usztak a légben.

Akkor történt, egy árvizes esztendőben, hogy új testnevelőt kaptunk, aki leplezetlen megvetéssel beszélt a futballról és minden eddigiről, ami alatt tornát érteltünk. Legelőbb is katonás regulát teremtett. Alaposabban értett hozzá, mint nyugalomba vonult elődje, aki katonáéknál alkalmasint nem vitte többre az őrmesterségnél. Aztán az eddigi ugra-bugrálás helyett egész szokatlan munkára fogott. Vezényszavak pattogtak. Feketelakkos botokat, palackhoz hasonló elnyújtott nyakú súlyzókat kaptunk a kezünkbe. Egy, kettő, három, négy, ütemre ment a járás.

— Hé, Alexis, nyújtsd ki azt a púpos derekadat... Polák, te szerencsétlen, nem látod: fordítva csinálod! — harsant végig a tornatermen Hajnal tanár úr hangja.

Kiderült, hogy még járnai sem tudunk. Ezt is meg kellett tanulni.

Mindenféle csillagformákba kényszerített

ez az ütemes járás, eleinte csupa zűrzavar volt, kínosan és valami makacs dühvel lépdeltünk, mely a tanárnak szólott, aki a játékot komoly feladattá váltofta és az algebra nál is félelmetesebb percekert szerzett nekünk órái alatt.

Időbe, majdnem egy esztendőbe telt, mig átláttuk a svéd torna eredményeit. Először merült fel komoly értelmében a testedzésnek, a sportnak nevelő jelentősége. Először bukkantak fel beszédünkben időeredmények, rekordszámok. Eddig csak futballnagyságokról vettünk tudomást, most futók, súlydobók, úszók és vívók nevei tüzelték fantáziánkat és rekordok izgattak.

Az első időben persze nem jutottunk tovább a súlyzókkal való gyakorlatoknál. Csak nagy-sokára került a sor a szertornára, bakkra, korlátra és nyújtóra.

Később, amint belefogtunk a sportszerű torna kezdeteibe, szűknek bizonyult a tornaterem és az iskolaudvar. Kivonultunk a rétre, nem holmi futballmecsnek lefolytatására, hanem görög komolysággal: Hajnal tanár úr rekordéhes, métert és másodpercet számolgtató, rajongó csapata.

A sprinterezésnél jobban izgatott a diszkosz és a gerely. Pörögve meglóbálni azt a lazán fogott korongot és lábujjhegyre szökkenve úgy kiengedni a nyújtott tenyérből, hogy laposan suhanjon a mező fölé és lapjával zuhanjon a fűre. Közben ügyelni, hogy a forgás ki ne lendítsen a dobókörből. Fránya nehéz egy sport volt. Vagy sebesebben rohanni a könnyedén megmarkolt náddal, aztán hirtelen megszegett, dűdött testtel úgy kilödni merészen, hogy fémhegyével szúrjon a légbe, mint egy óriásparabola és zengve fúródjon a földbe. Ez még a diszkosznál is nehezebb.

Az első próbánál csak Benczi Jóskának sikerült a gerelyvetés. Vékonypéznű, fekete fiú volt a Jóska, az arcában akkor is volt már

valami férfias, szép koromszín haját kerek koponyáján gondosan szélválasztotta. Amilyen sebesen rakta maga elé a lábait, motolált a karjával és amilyen szaporán cifrázta a szót, oly gyorsan forgott az esze is. Általában tudtuk róla, hogy ritkán nyúl a könnyhöz, mégis megúsza intők nélkül az évet, jófejű gyerek volt és minden tréfára kész. Az órák alatt gyakran elővette zsebtükrét és úgy nézegette magát benne, hogy két ujjával eltakarta mindig kicsit horgas orrát.

— Benczi le fogja operáltatni az orrmányát, kezdte meg ilyenkor Grizli a csipkedést.

— Szép publi volnál szaglószerve nélkül, — kontrázott Jászi Samu és mindenünnen keltek csipők megjegyzések

Ormányosnak és Elefántnak is gúnyoltuk ékes szaglószerve miatt Benczit, őt azonban ez láthatóan hidegen hagyta és tovább nézegette magát a tükörben.

Határozottan arisztokratikus volt fölényes hallgatása, ahogy finom csontjaival, karcsúságával és mozdulatainak szokatlan biztonságával is másfajtajúnak látszott köztünk.

Meslere volt a gerelynek, ez már az első próbából kiviláglott. Utánözhatatlan biztonsággal szaladt vele és úgy tudott torpanni, hogy egy ujjhegygel se lépte túl a dobóvonalat. Mint egy jól felajzott kemény nyíl, úgy szúrt a magasba a gerely és kiáltani kellett, ha valaki a dobópálya közelébe került. A dárdánál is veszedelmesebb fegyvernek látszott a gerely, amint éles szögben rázuhant a földre és csattanva megállt...

Tavasszal újra tilalomfa került a városi rétre és mi a marhavásártéren kezdtük meg a tréninget. Készülődünk a középiskolások versenyére. Jászi rudat ugrott, Alexis volt a sprinterünk és Benczi, az osztály szemefénye kint a sporttelepen, biztos gerelyvetőbajnok.

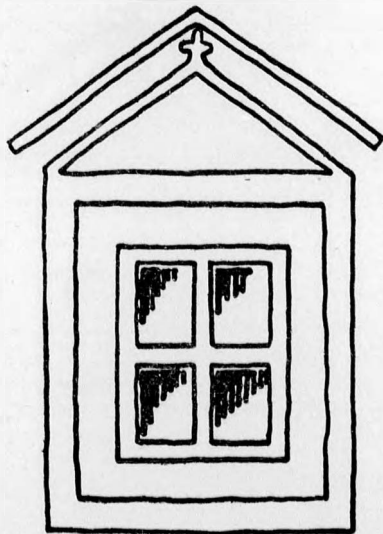
Pünkösöd hetében történt, amit itt most elmondok.

Délután korábban jöttünk ki a térre, hogy felmérjük a futópályát, Hajnal tanár urat csak háromra vártuk. A dobók lehevaredtek a tér sarkában, Hajnal tanár úr nem szerette, ha felügyelet nélkül fogtunk tréningbe. Fentről, ahonnan a futópályát mérjük, úgy látszott, hogy a dobók a közeli verseny esélyeit latolgatják, nevek hallatszottak, idegen diákoké, akiknek híre egészen mihozzánk verődött.

Akkor történt, amint Alexis, a Grizli, először tett kísérletet egy négyszázas körrel. A dobók közt fölemelkedett Benczi, egy darabig bajmólódott a gerellyel, aztán csak úgy helyből, de nagy lendülettel magas ívben elhajította. Hangtalan suhant a magasba a vékony nád. Csak néztünk utána, olybá tűnt, mintha percekig utazna fent a légben, aztán lekanyarodott sebesen.

— Még elharsant egy kiáltás:

— Grizli, ugorj!

Ablakdísz Aranyoson.

Aztán még néhányan kiáltottunk, de ez már inkább sikolynak tetszett:

— Térj ki! Vigyázz! Lapulj!

Késő volt! A tér végéből úgy látszott, mintha Grizli a fejével egyenesen nekirohanna a lecsapódó nád hegyének. Aztán elvágódik egy szörnyű jajjal.

Odafutottunk mind és nem értettük, hogy mi történt, mit jelentsen ez az élettelen elvágódás, ez a meglékelt fej, melyet elborított a vér. Grizli csak nyögött, vonaglott, értelmes szó nem hagyta el ajkát és ez is oly rémítő volt, föl se fogtuk, hogy mi törtélik majd a következő percben.

Valaki a sebesült teste alá nyúlt, hogy megemelve, Grizli hosszú jajjal felelt. Aztán felnyitotta szemét és ez is oly félelmetkeltő és érthetetlen volt: körbe nézett, de mintha nem látná az összedugott rémült fejeket, homályos és szomorú volt a szeme, az ajka mozgott — s nem lehetett hallani, hogy mit mond.

Ekkor élesen recscent mögöttünk Hajnal tanár úr hangja.

— Mi történt, az istenért!

Hajnal tanár úr letépte magáról az ingét, hogy bekötözze a sebet, melyre eddig csak zsebkendőt szoritottunk. Egy szempillantás alatt vörösre festődött a vászon, Hajnal tanár úr magára nyalábolta Grizli vonagló testét, láttam, hogy csupa rémület ő is és szinte sirt, amikor megszólalt.

— Jaj, mit tettetek. Mondtam, hogy ne nyúljon a gerelyhez senki!... Kocsit, fiúk, rohanjatok... hátha még életben marad!

Tompán megütött a szó. Egyszerre megvilágosodott minden, ami azelőtt érthetetlen volt: Alexis meg fog halni! Valami földöntúli borzadály még egyszer tágra rántotta a szemét, halottápadtan feküdt Hajnal tanár úr karjai közt, aki futva vitte a téren át.

Mire előkerült a kocsi, már nem vonaglott a test és a halántékon fekete fonálban alvadt a vér.

Hajnal tanár úr már holtan emelte be Grizlit a kocsiba,

Valaki Benczit említte. Körülnéztünk, Benczi nem volt a közelben.

— Menjetek utána... keressétek meg, ne tegyen kárt magába, szerencsétlen fiú! — mondotta Hajnal tanár úr.

Csak most, a Hajnal tanár úr intése után ért a tudatunkig, hogy ezért a halálért valakinek felelnie kell! Csak most ébredtünk rá, hogy egy pajtásunk akaratlanul a legszörnyűbb bűnbe esett: embert ölt! Ugy hatott ez, mint egy durva ökölcsapás. Éreztük, hogy Benczi nem a miénk többé, egyszerre leszakadt rólunk, minden közösségünk megszünt vele. Nem, őt nem tekinthettük többé barátoknak, ez a véletlen szörnyű tette megbélyegezte.

Jó volt epercekben, hogy nem látta senki,

hirtelen eltűnt, nyoma veszett.

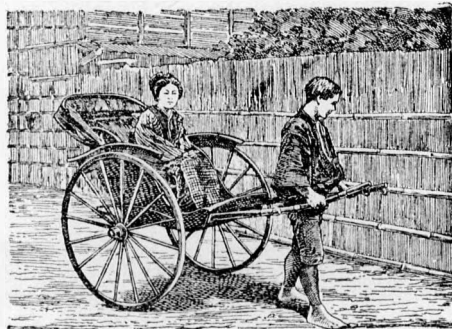
És nem értettük, hogy Hajnal tanár úr keresésére küldött. „Szerencsétlen fiú“, így mondta. Ez a sajnálat érthetetlen volt. Hát lehet még sajnálni is? Grizli meghalt, — s Hajnal tanár úr Benczit sajnálja!...

Két nap múlva eltemettük Grizlit. Ott voltunk mind a temetőben, csak Benczi hiányzott.

Később hallottuk, hogy Benczi nyomban a szerencsétlenség után esztét veszítve a városba rohant. Kosztadója a szoba padlóján találta ájultan. Három hélig feküdt ideglázban, míg annyira volt, hogy szülei kocsin hazavihették falusi birtokukra.

Szeptemberben más intézetbe került, idegen városba és hallottuk, hogy a sporttal teljesen felhagyott, az esztendő ismételte. A fiúk, akik a nyári versenyen átrándultak hozzánk, nem akarták elhinni, hogy nálunk az első tanulók közt volt.

Később abból az iskolából is elkerült és ha néha kint a réten valaki emlékezetünkbe idézte vékony, inas alakját, azt a biztonságát, amellyel a gerelyt elhajította, vagy ahogy órák alatt zsebtükrében az orrát mérgezte, úgy gondoltunk rá, mint akit valami fonák vakeset virágjában megroppant és elkallódik az életben.

(Japán dzinriki, gyaloghintó)

Borzalom!

Sötétedik.

Én
örült,
havas utcán
megyek.

Köröskörül
sok kicsi ház.

Idel
Oda!
betekintgetek.

Ilyenkor
szeretném üstökén ragadni a világot...
rázni!
rázni!
mint a fergeteg!

Borzalom! hogy mily nycmorban tengődnek itt
az emberek...

(Sajókaza)

SIMCN ANDOR.

A csallóközi vizahalászat.*

Irta: KHIN ANTAL.

Faragott szék karja Komáromból

Aranykertnek nevezi a rege a régi Csallóközt, hajdani gazdagsága révén. Az egykori Aranykertből azonban csak az aranyhajú tündérek szoktaemlegetni, akiknek elhullatott aranszálaiból lett itt a sok arany s belőle a sziget gazdagsága. Pedig hát nem csupán ebből termelt, még az aranykalász dús magjából sem.

Ama régés időklen nagy bősége volt itt az erdő vadján kívül (melyek közt a hagyomány szerint itt tanyázott a bölény is) a halnak. Megtermelt az Aranykertben az aranyponty oly bőségesen, hogy még a mult század elején is volt belőle rengeteg. Kevés munkával megélhetett belőle a szegény ember és ingyen is adták akárhányszor a halászok. Vajka, Doborgaz öregjeiben még élénken él ennek emléke. Ma azonban alig van belőle hirmondó.

Azulán tanyája volt e sziget a Duna óriásának, a vizának is, vagy ahogy a régiek nevezték másik néven: az őrhálnak. A magyarságnak történelmi szerepet játszó hala volt ez. Ma az új nemzedék csak hírből ismeri s a fogására használt „szégyét“ még abból sem, pedig a régi Magyarország leghíresebb viza-fogó cégéi itt állottak.

A viza — a tudomány acipenser huso-ja — ma már igen ritka hal Csallóközben s ha elő is fordul, akkor sem a régi óriás többé. Hasonlít a kecsagéhez, csak az orra tompa és nem hegyes, mint ezé. Igazi hazája nem a Duna volt, hanem a Fekete-tenger, ahonnét feljött egész Pozsonyig. A halászok tudomása szerint két rajban vonult. Az első márciustól májusig, a második augusztustól decemberig tartott. Mindenfelé a Duna mentén a viza-fogó-cégék hatalmas viza horgai vetettek cselt neki, de lestek rá a halászok hálóval is. Ilyenkor állandóan figyelték a

vizet (az őrhal elnevezés bizonyára innen ered), mert vonulás közben gyakran felbukott. Nemcsak úgy, hogy a háta látszott ki, hanem gyakran félig kiemelkedett a törzse, a halászok szerint felállott a vízben, mintha körül akart volna nézni. Szerette a csillogó tárgyat. A viza-horgok azért mindig fényesek voltak. Ezzel a fényes tárggyal szeretett játszani, gyakran feléje csapott a farkával és ilyenkor rajlavesztett. Megfogódott.

A régi őrhal 1000 fontot is elnyomott, a hossza nyolc méter is volt. A hazájában azonban húsz mázsára is megnőtt.

A Dunában a mély helyeken szeretett tartózkodni. Hogy ma már kipusztult, annak okát a halászok a folyó szabályozásának tulajdonítják. A mély, 40—50 méteres vizek és csendes ágak eltűntek a szabályozás óta. A folyó is gyorsabb lett, amit a hal nem szeret.

A viza a Duna legértékesebb hala volt. Valóban királyi hal, mert nemcsak leghatalmasabb lakója volt e nagy folyónak, hanem a halak közül ez került elsősorban a királyi asztalra, amint ezt nekünk az Árpádok és egyéb királyok oklevelei, meg a feljegyzések elbeszélik. A fogására használt különleges eszközöket: a viza-fogó-cégéket vagy rövidesen viza-fogókat, úgy adományozták a királyok hiveiknek, mint akár egy földterületet vagy egy-egy várat. A Bécsi Képes Krónika tanúsága szerint a Csallóköz vizáinak már az első Árpádok idején történelmi szerep jutott, még pedig nem kisebb, mint az, hogy III. Henrik császár megtámadta Péter király miatt I. Endrét, de Győr alatt rosszul járt. Nemcsak csatát vesztett, de éhínség is pusztított seregében. Kénytelen volt békét ajánlani. Mikor az egyezség létrejött, a békekövetek egyuttal élelmet is kértek. A magyar király bőkezű volt. Sok egyébvel együtt 50 darab hatalmas vizát is küldött a német hadaknak.

A vizahalászat a nagyurak szórakozásai közé tartozott. Oláh Miklós, esztergomi érsek az 1537. esztendőből leír egy ilyen híres viza-fogást, mely a Kisdunában és az Öregdunában történt. Ekkor ágyukat használtak, hogy a vizákat a folyó mély helyeiről kiriaszták. Habár a zsákmány nagyságában talán túloz is, mindenesetre jelentékeny lehetett az eredmény. Mesés gazdagsága egészen beleillik az aranykertbe. (Oláh ezernél is többre teszi a vizák számát egy halászat során.)

Másik híres viza-fogás volt az 1554. évben Királyföldön, a mai Aszód-puszta helyén. Ennek híres viza-fogó-cégéjét az ekeci halászok csinálták. Ezen a halászaton halván előkelő személy vett részt. Ott volt többek között az esztergomi érsek és vele számos főúr. Augusztus vége felé

*) Jankó Zoltán „Csallóközi Múzeum“ című, karácsony előtt megjelent nagyszerű könyvéből van átvéve ez az érdekes cikk. Bizonyára sokan kedvet fognak kapni arra, hogy a könyv többi olvasmányát is megismerjék. Megrendelhető a szerkesztőnél: Bratislava, Kalapos-u. 4.

kezdődött a halászat és olyan arányú volt, hogy külön jelentést kellett tenni róla a királynak. Erre tavasszal Miksa főherceg is megnézte a csallóközi vizahalászatot és a zsákmány egy részét megvette.

Élénk forgalom volt ekkor a bécsi udvarral: a vizák egy részét odaszállították. Néha egyszerre hét szekér indult megrakodva. Ezenkívül szállították a francia és lengyel királyi udvaroknak, Münchenbe a bajor hercegnőnek, a freisingi és augsburgi püspöknek is. Az enyhébb időszakban hajókon, elevenen szállították a vizákat, télen pedig jég között vagy besózva hordóknak. Komárom város jegyzőkönyveiben a XVI. században sűrűn vannak emlegetve a vizák.

Csallóköz második nevezetes városának, Somorjának jegyzőkönyvében is meg van örökítve egy híres vízfogás. Ez arányaiban kisebb ugyan az előbbieknél, de segített a város nehéz helyzetén. 1710-ben történt. Ugyanis a Rákóczi-felkelés idején pestis ütött ki a lakosok között. A polgárok nem hagyhatták el a várost. Így persze kereset sem volt. De az adót, kivált a „porciót” pontosan meg kellett fizetni, mert — úgymond a jegyzőkönyv — „a portiónak sem collikája, sem chisafrája, sem podagrája nincsen.” A segítség pedig csodálatosképen jött. A jegyzőkönyvíró pedig így folytatja: „Az Ur Isten a maga ingyen való nagy kegyelmétül mutatta az ő atyai providentiáját úgy, hogy az ittvaló burgérek által ő Somorja szigetben járván, egynéhányszor láták, hogy a viza fölvetette magát az Öregdunán. Tudatára adván a nemes tanácsnak. És a városnak arravaló hálója nem lévén, alá küldettünk a vajkai halászokért. Ezek eljöttek és a vizák megfogták. Még pedig először három darab. Közöttük a legnagyobb 320 fontos volt. Erre ujonnan — mondja tovább a jegyzőkönyv — belévetvén a hálót a Dunába, akkoron megint fogtak

8 vizát. Ez volt ugyan csodálatos, Szt. Péternek adatott áldáshoz, mert az háló igen kezdett vala szakadni és a tizenkét halász nem tudván annyi sok hallal mit cselekedni, kiáltván a Szigetben levő szolgálkra, kiknek az ő segítségükkel mind a nyolcat megfogták.” Ezek közül több darab három mázsás volt. A vizákat Bécsben adták el s a város belőle fizette a „porciót”. Csallóköz leghíresebb vízfogói a komáromi, aszódi, szapi, gutai vízfogók voltak a XVII. század folyamán. Leghíresebb vizahalászok pedig a komáromiak, gutaiak, ekecsiek, izsaiak, nyárasdiak voltak.

Az utolsó vizát, mely még nagyobb példány volt — három mázsás —, a vajkai halászok fogták ezelőtt húsz évvel a sülyi határban.

Még egy misztikus érdekessége is van a vizának. A csallóközi halászok emlékezetében él a haltündér, a halleány alakja. Beszél róla még öregebb dunamenti ember is. Ezeket ma már — mondják a halászok — nem lehet látni. Felső testük nő volt, alsó részük pedig halfarkban végződött. Azt is hozzátesszik, hogy a tenger felől jöttek, mert igazában ez a hazájuk. Ebben rá lehet ismerni a mitosz-képződés magvára. Ezek a halleányok nem mások, mint a Duna egykori vizái. Főntebb láttuk, hogy a tengerből jöttek, igazi otthonuk a Fekete-tenger. Azt is láttuk, hogy gyakran kiemelkedtek a folyóból, mikor játszadoztak a hullámokon. Az egyszerű ember, akinek képzelete éjszakának idején megtelik a rejtelmessel, könnyen látott a homályban, sőtétben emberi alakot e nagy halban s ha még hozzávesszük, hogy a színe hasonlít az emberbőr színéhez, két mellúszója pedig karnagyságú, már egy kis fantáziával is megvan az illúzió. S hogy ma már nincsenek, ez is a vizák mellett bizonyít, amelyek szintén eltűntek az egykori Aranykertből.

KIS CSERKÉSZ ESTI IMÁDSÁGA.

*Istenkém — fent, a tiszta égen
Kibujtak mind a csillagok —
A tábor alszik s az őrségen
Most Véd egyedül vagyok.*

*Istenkém, ráérsz most figyelni?
És meghallod a szavamat?
Most nem savor bennünket semmi!
Ugy-e, beszélnem most szabad?*

*Istenkém, bocsáss meg énnékem.
Tudom, hogy tenger a hibám
S ha az egyik végéhez értem,
Már is ott les a többi rám.
De én szeretnék megjavulni
S ha segítesz, tán sikerül —
Jó lenne tenyeredbe bújni,
Te segíthetsz csak egyedül...*

*Istenkém, áldd meg anyukámat
És add: ne féltsen annyira,
Ne rémitse mindig a bánat,
Hogy bajba kerül a fia.
Istenkém, segíts apukának,
Tudod, hogy mennyit dolgozik,
Gyógyítsd meg a fovi kutyámat,
A lába fáj s sokat vonít.*

*Istenkém add: nagyon sokáig
Cserkész maradjak és soha
Ne legyek beteg, hogyha vár itt
A tábor s sok pazar csoda.
Tudod, hogy mi téged dicsérünk
S az életünk Téged követ...
S ha néha csacsin félrelépünk:
Mind gyűlöljük a bűnöket.*

*Istenkém, az őrsvezetőmnek
Külön add, hogy boldog legyen,
A parancsnok urnak is Töled
Kijár értünk a kegyelem.
Magamnak nem is kérek semmit,
Nem is illik, pedig talán
Lenne vágyam — de ez a csend itt
Azt sugja: „Bízd csak énreám!”*

*Istenkém, fent a csillagok mind
Lemosolyognak s ott nevet
(A Göncölszeker és a hold int)
Ragyog bennük az üzenet:
Tudom, Istenem, hogy a táborn
Őrzi sok fényes angyalod —
S most befejezhetem az imámat —
Hálát adok — s elalhatok.*

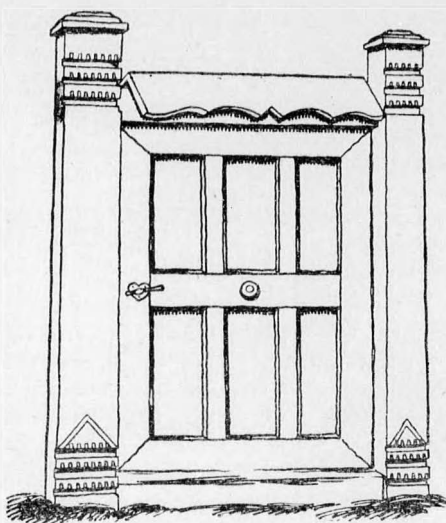
Szabad-e egy könnyet ejtenem?

14-ben magukra maradtak a fiúk. Megszűnt az önképző-kör, meg minden ifjúsági egyesület. Akkoron híttak meg, hogy vezessem őket a Bükk erdeibe, ezer csodája birodalmába. Cserkészek lettünk, vasárnaponként künn bolyongtunk, a nagyok a kicsinyeknek gondját viselték, fedetlen fejjel jártunk, a kalapunk a nyakunkban lógott, mellünkön a lilium szerénykedett. A központtól csak igazolványokat kaptunk.

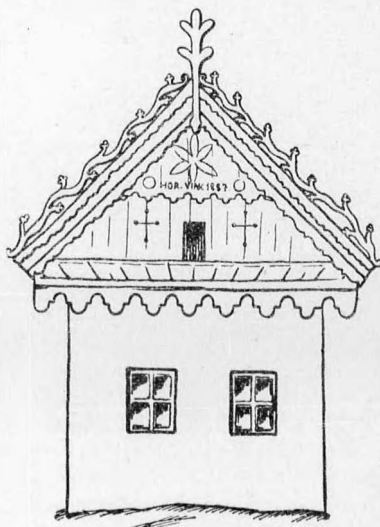
Új viszonyok között megint cserkészek élére kerültem. Volt hivatalos apparátus, voltak immár mindenféle rangjelzések, kerültek kitüntetések és megindult a versengés, hogy ki milyen jelvényeket rakhat magára. Fojtogatni kezdtek a formalitások és éreztem, hogy csendesen könny gyűl a szemembe. Kiejteni nem mertem, szégyeltem.

Kezembe került egy német könyv. Knudsen az írója és Amerika ifjúságáról ír. Ír az amerikai cserkészekről is, hogy milyen gyönyörűen meg vannak szervezve, hogy főhadiszállásuk New-York egy felhőkarcolójában van. 300 hivatalnok dolgozik az irodákban. 10 igazgató vezeti a 18.000 csapatnak organizációját. A szervezés igazgatója adja minden csapatnak az általános utasításokat a munkára vonatkozóan és asszisztenseivel ellenőrizteti az előírások betartását. Az iskolaigazgató a vezetők kurzusait szervezi. Milliány ifjú jelentkezik cserkésznek, de nincsen elég vezető. A raktárak igazgatója a felszerelésről gondoskodik, a táborigazgató a táborok mindentudója és ellenőrzője. A sajtóigazgató a hatalmas folyóirat szerkesztője és az évkönyv kiadója, mely egy magában 1½ millió példányban jelenik meg és minden cserkésznek illetté.

350 táborban nyaralnak a cserkészek. A táborok vezetői fizetést kapnak, nagyjából egyetemista hallgatók, akik ilyen módon jutnak ingyen nyaraláshoz és takaríthatnak meg télire egy kis tandíjat. Kipling dsungelkönyveinek ismerete föltétlenül kelléke a táborparancsnokság-

Alistáli kiskapu.

Nádszeji ház díszítése.

nak, a jövődő Mauglikat vezetnie kell tudnia.

Amerika társadalma bőkezűen adakozik a cserkészet céljaira. A városi életben sokszor élnek a cserkészek segítségével; így pl. karácsonykor az utcai forgalom lebonyolítására kevés a rendőr, cserkészek jönnek segítségükre és az ünnepek alatt az utcakereszteknél cserkészek dirigálják a forgalmat. A szolgálatkész cserkészeket általában szeretik és pénzadományokkal bőven támogatják.

Van a sok cserkészevél között egy, minden cserkész seniora: a 70 en jóval túllevő Daniel Carter Beard.

Testvériesen csak Dannak hívják, ő az öreg farkas. 1910-ben gyűlt köréje az első cserkészcsapat. Az erdő fiainak neveztek magukat és minden szabad idejükben elmenekültek a városból az erdőbe. Az öreg farkas arra tanította őket, hogy szelben, esőben, viharban ne féljenek, ne bujjanak el, hanem szálljanak szembe, mint a farkasok, míg kemény lesz a bőrük és kőrges a kezük és viharezett férfiakká lesznek.

Ma az öreg farkas tiszteletbeli elnöke a cserkészetnek. Rég elmúltak az idők, mikor a csapatok minden különös szervezettel nélkül csak a cserkésztörvények alapján végezték az önévelő és embersegítő jó

munkát.

Ma a cserkészek díszfelvonulásokat rendeznek a városokban, a táborokban futball és baseball dívik, döhöng a sportszennvedély; fontosabb, mint a napi játékt — a legtöbb csapat kőből épült otthonokban, templomok kriptáiban gyűlésezik és a természetet, az erdőt csak könyvből ismeri. Vannak csapatok, amelyek katonásdit játszanak, persze kár az erőlködésért, hiszen háborúban nem használhatók, mert még csak gyerekek.

Dan bácsi nézi, nézi a nagy szervezetheget, a parádékat, a széditő arányokat, a sportért lihegő cserkészeket és eszébe jut, hogy ő a csapatával elindult a vadonba, hogy férfiakat neveljen, amilyenek Amerika telepesei voltak,

hogy pionirokat, az ősi cserkészösvényeket tapasztó, emberek vezetésére hivatolt nemzedékeket szoktasson a viharokkal való dacolásra. Eszébe jut minden, ami volt és látja, ami van és nem szégyelli letörülni a könnyét.

Megvallom, hogy volt idő, amikor nem állhattam meg, hogy könnyet ne ejtsék cserkészületünknek nagy szervezettsége, statisztikába felő száma, hierarhikus rendje és szigorú vizs-

gaszabályzata felett, de aztán segítettem magamon: nem tétettem többé egy vizsgát sem a fiaimmal, hanem nevetve odaállítottam őket a táborokban a bizonyítványpapírral rendelkező testvérek mellé és egy kis kajánsággal élveztem a vizsgázatlan és vizsgás cserkészek keze alól kikerülő munka különbségét. Aztán megkerestük az utat az emberhez és Istenhez.

Baloo.

Kenyérsütés Tardoskedden.

A kenyérnek való lisztet a padlásan, vagy a kamrában lévő *szuszák*ból, a *szakajtó kosárban* hozta a fűzfateknőbe a gazdasszony (népies szólás mód: olyan, mint a szuszák: telhetetlen) A lisztet nem hozták *tetejével* a kosárban, hanem *rendesen csapatig* (*tetejével* van a liszt — a kosár szélénél magasabban van; *csapatig* van — a kosár széléig van) Rendesen késő este süttöttek, hogy a gyermekek tüzet ne okozzanak a kemencéből.

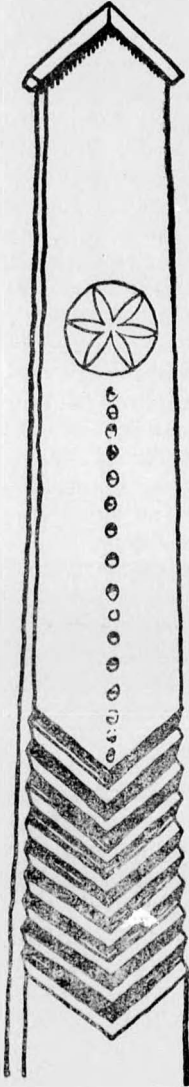
A kenyérnek való bedagaszított tésztát a teknőben vászonlepedővel letakarták s miután a következő sütésre szükséges *zsumorkát* vászontarisznyába összegyűjtötték, a letakart tésztát, kovászt *megkeresztezték* (keresztet vetettek rá). Ezután a konyhában lévő *nyitott-kürtő* alól a *hátsó házba* lévő kemencében tüzet gyújtottak; a kemencét telerakták szalmával, ezután kis *csutakot* csavartak, ezt meggyújtották és az égő csutakot a kemencében lévő szalma alá dugták. Szalmával, *kőrózsikkal*, (kőrózsárral, ízikkal) repceszárral és *rözsével* fűtöttek. A kemencében a szalmát egyszer a jobb, másszor a bal oldalra tolták, hogy a kemence minden része jól befűljön. A tüzet a *piszkafával* élesztették; a hamut a *szénvonyóval* húzták ki a kemencéből, a kemence szája előtt levő *pernyelyukba* (pernyelyuk) Mindaddig fűtöttek, amíg a kemence talaját képező téglák nem *szikráztak*. Ezután a megkelt tésztát a lyukas (rég) *szakajtó-kosarakba* *szakgatták*; két marokra (nagy marokra) való tésztát a szakajtó kosárban lévő, liszttel behintett vászonkendőre tették. Néha a szakajtó-kosárban kelt meg a kenyértészta. Az így kiszakajtott tészta tetejét liszttel meghintették. Következett a *berakás*.

A jól befűtött kemencét ciromseprűvel kisöpörték. A szakajtókosarokból a kenyértésztát a *sütőlapátra* fordították, ahol tenyerükkel gömbölyűre igazgatták a tésztát és tetejébe *mutatóujjikkal* *lyukat* nyomtak. Rendesen 6—8 kenyeret süttöttek; a kemence szájában pedig egy marokra való tésztából, melyet a gazdasszony tenyerével laposra formált és késheggyel megszurkált, *lángost* sültök a gazdasszony. Kenyérberakáskor az *első és utolsó kenyérre keresztet* vetett a gazdasszony. Berakás után a kemence szája elé u. n. *tivőt* (sárból, vesszőből készített takaró, fedő) tettek. Ezután a konyhában rendet csinált a gazdasszony.

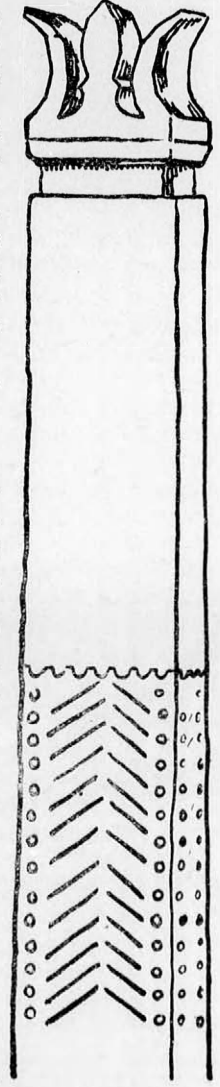
K. b. két óra múlva szalmacsutakot (*szalmacsutkát*) gyújtottak a kemence szájában és ennek fényénél a *sütőlapáttal* kiszedték a kenyereket, amelyeket vizes ruhával rögtön megmostak és a kamrában lógó, keresztalakú léctartókra hordták. A kenyeret felszegés előtt késsel megkeresztezték; a leesett kenyérdarabot megcsókolták. A kenyérnek nem volt szabad *szolgálni* a háznál: nem volt szabad az asztalon állnia, mindig a padsarokban, a padon állt a *zsomborban*, a *kenyérkosárban* fehér vászonkendővel letakarva.

A *sütés*kor *utoljára* betett és megkeresztezett kenyeret külön tették, *utolsónak* tették meg; *villámütés*kor ezzel *akenyérrel* fűtöttek körül az égő házat. Akkor jó a kenyér, amikor össze nyomás után eredeti helyzetébe rúgódik vissza a kenyérbele — A *gyenge lisztből* sült kenyér *héja repegelt* (széjjelrepedezett). Evéskor a legtöbb helyen a kenyér alsó héját levágják és eldobják, a felsőt azonban soha.

Morvay Gyula.

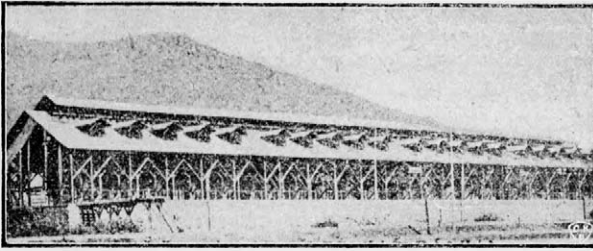
Felistáli kapuszobor.

Kapuszobor Nád-szegegyről.

Rozsnyóbánya vaskőbányászatáról.

Irta: SMALKÓ LÁSZLÓ.

A vaspörkölő.

A rozsnyóbányai vaskőbányászat első nyomai a messzi múltba nyúlnak vissza. De a bányászás még a XIX. század végén is nagyon kezdetleges. A bányászok szerszámai olyan kezdetlegesek, hogy azokkal nagyobb termelés el nem volt érhető. Egy kis olajmécses, csákány, esetleg egy vassűrű, ennyiből állt a bányász felszerelése.

Hát még a szállítás! Ez még kezdetlegesebb, úgyszólván csigalassú volt. A hegyoldalakon széjjelszórt apró tárnákból zsákbán, avagy kis talicskákon hozták napfényre az ércet, amelyet aztán szekéren továbbítottak a sajtóvölgyi, belléri, berzétei és dernői kohókba.

Ma azonban óriási haladás észlelhető. Az apró, széjjelszórt tárnák helyébe új, megfelelő tárnákat fúrta, villanyvilágítással, szellőző gépekkel, felvonókkal, sineken futó gépkocsikkal és modern kivitelű fűrőgépekkel felszerelve.

A korrallal való haladás, vagyis a bányászat modernizálása a Rima-művek érdeme. A Rima-művek 1902-ben vették át a nagyrészt gr. Andrássy birtokában lévő apró tárnákat, amelyeket azian kibővített és az addig kopár hegyoldalban létesítette a mai bányavárost, Rozsnyóbánya-telepet.

De térjünk vissza eredeti témánkhoz, a rozsnyóbányai vaskőbányászat rövid leírásához.

A főtárna tulajdonképpen az ülőér az apró tárnák tömegében, ezen folyik le az ércszállítás forgalma. A főtárna hossza 3.000 méter. Megnevezendő még a két akna (függőleges felvonó) és a négy dűlővonalban fektetett sikló. Ezenkívül van még számos melléktárna és munkahely.

A munkahelyeken a munkától zajosak a sziklafalak, a bányászok fúrják a fűlsiketlítően zajongó gépekkel a lyukakat a dinamit töltények elhelyezésére. Néha-néha megrázza egy-egy lövés a tárna falait, aztán megint már csak a csákányok egyhangú csapásai zaját hallani.

Mivel a modern fűrőgépek sűrített levegővel vannak hajtva, annak kifutása idegölő sístergést hoz magával. A sístergés és a gépek fűtülése lehetetlenné teszi a bányászok egymás közötti érintkezését és a levegő nyomásával

széjjelszórt kőpor is ezerszer veszélyezteti a bányász egészségét, idegeit. De ezen a társulat könnyíteni igyekszik, szellőző gépeket szereltetett és a fűrőgépekkel dolgozó bányászokat por-köpenyekkel és szemüvegekkel látja el.

Ha az ember jobban megfigyeli utjában a bánya kőzetét, gyakran láthat a vaserek között ezüsttartalmú kőzetet is. De ez oly kevés mennyiségben fordul elő, hogy számításba se veszik.

A bányászakadások és beömlések nagyon gyakoriak. Habár a bányász gyakran is néz szembe a halállal, jókedve, nőtázó természetel nem hagyja. Ezt jellemzi a következő nótájuk is:

„Szerencse fel“ e dal hangzik körünkben,
Mint hó szívünknek édes szózata;
A barátságára esküszünk pohárral,
Hogy meg ne bontsa földi gond soha.
Fogjunk kezét, ez legyen most a jel
S daloljunk vigan: „Fel, szerencse, fel!“

A szállítást a villamos bonyolítja le a fő-tárnán keresztül. A munkahelyekről ugyanis a vasárcel megtöltött csilléket (kocsikat) a szállító siklóra tolják, ez pedig a főtárnába hordozza az ércet. Húsz—harminc csillét összekapcsolnak és a villamos kiszállítja őket a napfényre, ahol aztán a mosóba, majd az ércpörkölőbe szállítják.

Az ércmosóban, amint neve is bizonyítja, a nyers, piszkos vasércet az arra szolgáló gépezetekkel megmossák és a meddő kőzetet eltávolítják a vastartalmú kőzet közül. Az így megtisztított és megválogatott vasércet aztán nagyság szerint osztályozzák: a nagyobb darab ércet az aknás- és az apróját a forgópörkölőre.

A forgópörkölő berendezése nagyon praktikus, a vasércet finomabban pörköli, mint az aknás-pörkölő.

A forgópörkölő nagyjában nem más, mint hosszú, 1,5 méter átmérőjű és úgy 25 méter hosszú, téglafalazattal bélelt vascső. A még hideg vasércet szénpor befúvásával és égésével hevítik, mely a cső lejtős helyzeténél és forgásánál fogva az alsó nyílás felé torlódik. Mire aztán a forgó cső végére ér, egészen kihűl és a munkások a keskeny vágányokon futó csillékekbe fogják az immár megpörkölt vasérc tömegét.

Az aknás-pörkölő nyílt, nagyméretű épület, kazánokkal beépítve. Itt, mint a forgópörkölőn, a káros hatású elemektől tisztul meg az érc. Káros hatású elemek pl. a kén, arzén, só, a víz is.

Az ércet a következőképpen pörkölik:

Az ércmosóból ide irányított vasércet a nagy pörkölő-kazánokba töltik, felváltva keverve közéje kocsz rétegeket is, ezzel a tőzzel való hevítést kell táplálniok. Egy-egy kazánban az érc napokig is elpörköldik, amikor aztán a meg-

pörkölt vasércet a kazánokból kihúzzák és változtatják, majd a vasuti kocsikba töltik. Ezek az ózdi vasgyáraknak szállítják aztán.

Az ércpörkölőn a levegő nagyon egészségtelen. Sokszor egész porfelhők borítják el az ott dolgozókat, amiért is sokan a XX. század rabszolgáinak bélyegzik őket. Talán túl éles megnyilvánulása ez az érzéseknek, de bizony

sok-sok igazságot tartalmaz. Talán, ha majd a jövő gépember, a R. U. R. (Rossums, Universal Robots) gondolata aktúálissá válik és tényleg megtörténik, azok fogják bizonyára felvállalni az egészségtelen pörkölőkhöz kötött tömegeket.

Ez volna nagyjából a rozsnóbányai vastermelésnek leírása és remélem, hogy érdeklődéssel olvassa minden olvasó.

A puska.

„Magától is elsülhet a puska“, tartja a magyar közmondás; azért nem is való gyerek kezébe, legfeljebb a „puská“-nak titulált „füstös“-nek nevezett latin, német segédkönyv.

A puskát, mint lövőfegyvert, csak a XIII. század óta ismerik. Az ókorban és a középkorban ijról röpitették a nyilat. Személyes hátorság, végtelen nagy ügyesség és erő kellett a jó nyilazáshoz. A hunnok, avarok, magyarok, tatárok, törökök még lóháton hadakozva is igen biztosan lőttek nyíllal. A puska őseit az arabok használták először 1273-ban. Azóta folyton tökéletesítették, míg végre I. Napoleon puskaművese, Pauli, megszerkesztette a hálultöltő puskát; ezt Lefauchaux tökéletesítette. Ezeket felváltották az ismétlődő fegyverek; ezekből félbeszakítás nélkül többször egymásután lehet lőni. Itt a lobbantún, závarzaton, csövön, ágyon, irányzókészüléken, szerelékeken kívül a legfontosabb alkotórész az egységes töltény. Itt hengerelt fémlemez egybefoglalják a lövedéket, a puskaport és a gyutacsot. 5—13 töltény fér ilyen tárba (magazinba), azért az ilyen puskát tárfegyvereknek is nevezik. A töltények be-

fogadására való csőüreg elzárására szolgáló készülék (dugattyú) mozgatása kinyitáskor kilöki a kilőtt töltényt, bezáráskor pedig egy töltényt a csőbe juttat. Ezeknél a puskapor-gázok feszítő ereje teljesebben használódik fel s így az indulási sebesség nagyobb lett s azért kisebb súlyú lövedéket alkalmaztak; ezzel 4000 lépésre is lehet lőni, célzóva 2400 lépésre. Használhatnak már u. n. füsttelen puskaport is. Ilyen a nitro-cellulose, a pyroxilón, stb.

Képünk egy célzó vadászt mutat be. Rettenetes az ilyen fegyvernek a hatása. A sima golyó csak lyukat üt, de az érdes töltény (dumdum-golyó) szakít, tép és borzalmas sebet ejt. Kereskedésekben csak felülvizsgált és próbajelzéssel ellátott fegyvereket szabad árulni. Puskát venni, vagy tartania csak annak szabad, kinek erre engedélye van. Legjobb azonban, ha mindezekkel az ember minél később köt ismeretséget.

Az én virágom.

*Az én virágom tavasszal nyílik,
Mikor a fákon rügy fakad
S a tél helyébe patak vigyága
Cseveg a vénlő fák alatt.*

*Alig parányi levélkét hajt ki
S duzzadó bimbó tör elő.
Benne az élet, benne remények,
Benne ott szunnyad az erő.*

*Bájra találsz, rejtve a völgyben,
Az erdők szélén: ibolya!
A Nap becézi, fuvallat érzi
S lelket lehel az illata...*

*Gyöngéd teremtés, szerény kis árva,
Szép kék virágu kis szírom,
Utánad járom a liget árnyát
S lénycéd szívemben hordozom.*

(Kiskunfélegyháza)

Preicz Sándor

UJ BUDA UNOKÁI.

Kalandos ifjúsági regény.

(8. folyt.)

Írta: TÁBORY PÁL.

— Nyilvánvalóan a banda vezére. Majd hurokra kerül...

— De hiszen nyilvánvalóan vannak...

— Ugy van; föl is vannak fegyverezve.

— Hát akkor mit akar ellenük csinálni?

Ránk számíthat, ahogy csak akarja.

— Köszönöm; nem igen lesz rá szükség.

Majd elintézzük a dolgot.

A másik Nagy Testvér arca elkomorodott.

Megszólalt:

— Gazemberek! Belegázolnak a krizantémokba!

— Hagyd, testvér, majd másképp lesz. Jöjjenek csak közelebb. Ugy látszik, azt hiszik: minden védelem nélkül állunk.

— Lemejgyek a gépházba. Te pedig innen adhatsz utasításokat.

— Jó. Siess. Ha az első pavillonig érnek, akkor kezdhetjük.

— De jó, hogy tegnap megolajoztam a lemezeket! Könnyen megy majd!

— Siess, siess! Már majdnem ott vannak!

A fekete tömeg lekanyarodott az egyik oldal ösvényre, Fönről nem láthattak minket; úgy látszik, szentül meg voltak győződve arról, hogy nem is látjuk őket... Az ösvényen végighaladtak s eltűntek szemünk elől. De a legközelebbi útkeresztezésnél, ahol kis tisztás volt s ahonnan a legelső kis kerti pavillonhoz vitt az út, újra észrevettük valamennyit.

A mellettünk álló Nagy Testvér megszólalt:

— Jól figyeljetelek most, ha tréfát akartok látni!

Feszült figyelemmel kísértük a felvonuló tömeget, amely egyre jobban közeledett. Épp a pavillon mellett voltak s egy pillanatra megtorlódtak, mert ott kerítésen kellett átmászniok.

Ebben a pillanatban teljességgel valószínűtlen dolog történt. A fekete tömeg hirtelen eltűnt, majd néhány perc múlva ismét felbukkant. Ismét lesülyedt a föld és ismét földobta a támadókat... Szó szoros értelmében megnyílt lábuk alatt a talaj s most gomolygó, jajveszékélő, zavart csoportban kapaszkodtak a földrengést játszó földdarabba.

— Látja, — mondta büszkén a Nagy Testvér, — ez a bátyám találmánya. A völgyben szanaszét minden bejárónál van ilyen hatalmas vas-süllyesztő, amelyet a központi gépházból irányítunk... Ha akarnánk, az egész tömeget husz méterrel a föld alatt eltemethetnénk, — de minek? Inkább térjenek magukhoz és meneküljenek... Ha nem mennek, jön a következő kezelési módszer...

A betörő sereg tényleg kuszáltan menekült. De, úgy látszik, a vezér lelkét verhetett beléjük, mert vagy huszonöt-harminc visszafordultak s óvatosan kikerülték az előbbi süllyesztő helyét. A

Nagy Testvér lenézett, aztán megszólalt hirtelen, kemény parancsszóval:

— Mind utánam! Fogjuk meg ezeket!

A veranda sarkában furcsa, henger alakú szerszámok feküdtek, mindegyikünk kezébe ragadt egyet s rohantunk a támadók elébe. Sejtelmünk se volt róla, mi ez a fegyver?

Miközben lefelé szaladtunk, a Nagy Testvér megmagyarázta. Gombnyomásra kábitó ammóniakázi bocsátott ki ez a szerszám s hareképtelenné tette az ellenfelet. Kezelése egészen könnyű volt s már ötven méter távolságról hatott... A félkörben elhelyezkedő bokrok közt megálltunk s megvártuk, amíg előttünk elhalad a megfogyatkozott banda.

Egyet kattant a gomb-szerkezet — s mi eldobtuk fegyvereinket, hátraugrottunk... Ideje is volt — zöldes gáz permetezett a levegőben s a sereg tagjai torkukhoz kaptak, mintha fojtogatná őket valami, — azután a földre buktak le s amíg testük görcsben húzódott össze, ájultan, magatehetetlenül feküdtek...

*

Amikor fölocsudtak s a gáz fojtogató szagával bódult agyukban fölültek, hirtelen különös fényugarakból szőtt alak jelent meg előttük. Körültáncolta őket, meg-megállt, intett és hajbókol. Néma rémülettel nézték s egy-egy iszonyodó sikoltás ki is tört belőlük...

A furcsa, fehér alak most a fák tetejére szökött, onnan pedig egyenesen a bandavezér elé ugrott. A hatalmas vezér káromkodott egyet s öklét a fény felé vágta, — de rémülten látta, hogy mit sem ér el, semmit se markol. A fény pedig odebblebbent. Most hátuk mögé került s ők rémülten szaladtak, azt sem nézve, merre-hova jutnak. A kísértet szorosan mögöttük járt, fényajka néha megrezdült s olyankor mindig meggyorsult az iram, még jobban siettek s még kevésbé nézték, merre fordulnak.

A fényalak egyre nőtt, amint a házhoz érték. Hogyne, hiszen amint a reflektor és a vetítógép lencséje nagyobb teret kapott, felnagyította alakját. A nagy Testvér, aki ott állott a vetítógép mögött s dirigálta a „kísértetet“, mosolyogva nézte a furcsa hajszát...

Amikor a ház elé érték, valami csattant s a kísértet eltűnt.

Am a sötétség hirtelen megélénkült, most már egyszerre számtalan fénykód-alak táncolt körülöttük s kinos körbe szorította őket, Ugyanakkor a ház alsó részén, a verandán hirtelen ajtó nyílt. A kör úgy szorult össze, hogy arra kellett tartaniok, akár akarták, akár nem. Eleinte tétovázáltak, nem akarták a kísértetek éjszakáját még valamilyen kellemetlen fogsággal is fölcserélni, — de a kör egyre jobban szűkült s aki most hozzá talált

érni a kísértetek valamelyikéhez, borzadva vette észre, hogy a testetlen fénysugár: éget... Ilyenformán egyre jobban hátráltak. A kör most téglalappá változott — a harminc ember egyetlen hosszú sorba szorult; két oldalt, mint sorfal állott a fény-kisértet sereg.

A sor megindult, mert a hátulsók érezték a tüzes érintést s nyomták az elsőket. Az ajtó szélesebbre nyílt s az első, az óriás néger vezér tétozva lépett a küszöbre. Alig, hogy eltűnt a küszöb mögött, az ajtó becsapódott s amikor egy-két pillanat múlva ismét kinyílt a csapóajtó, már nyoma se volt a belépetteknek.

A következő akarva nem akarva követte s így egymásután, amint a fény kör folyvást összebb-szorult, valamennyi eltűnt a csapóajtó sötéttségében...

Aki keresztül jutott az ajtón, alacsony terembe került, amelyből több ajtó nyílt... Tétozva nyitották ki a hozzájuk legközelebb esőt, mindegyikből egy-egy vörös lángban izzó szörnyalak meredt feléjük, — emberarc, sárkánytörzsszel, krokodilus fej, emberi végtagokkal, új meg új borzalmak.

(A Nagy Testvér nevetett a vetítőgépnél és örült, hogy erre is számított: beszerzett néhány meseillusztrációt s projekciós vetítőkészülékével egyszerre nyole irányba vetítette szét...)

A kísértetek éjszakája még koránt sem ért véget. Most mi kerültünk sorra. Magas gólyalábakon, tógákba burkolva kergettük tovább a harminc szerencsétlent. Azok pedig rohantak föl és alá, amíg a hallba nem tereltük őket. Itt történt a szerencsétlenség, ami nem a mi elgondolásunk szerint volt. Allan tulságosan sietett a maga gólyalában, megbotlott és teljes hosszában elvágódott...

Abban a pillanatban rajta voltak mind a harmincan. Észrevették, hogy ezek a kísértetek már nem testetlenek, ezek már csak ál-kisértetek s nekifogtak a hosszúnak. Még mindig reménykedtek abban, hogy kijutnak az utvesztőből s elérik megmenekült társaikat. Előkerültek a rejtett kések s ha nincsenek annyian s nem akar mindegyik valamit tenni, Allan nem menekül sértetlenül közülük.

Komoly küzdelem kezdődött. Percek alatt lent voltak a gólyalabakról, előkerültek az ammóniák fegyverek. Önkéntelenül hátráltak a sötétben. Itt is, ott is egy-egy sikoltás, lelkiáltás jelezte az összecsapást. Mi is minden erőnkől igyekeztünk segíteni a felnötteken. Kardos István két kézre fogta az ammóniákos fegyvert s úgy verte fejbe tul közel álló ellenfeleit, Károly bácsi kis browníngját használta s a többi is mind mozgott-mozdult.

Pityut a sötétben valaki fejenvágta, de szerencsére lecsuszott az ütés s csak horzsolás volt. Lövés is dörrent s valaki féltérdre esett. Azután kés pengéje villant, de az illető nem találhatott, mert előre bukott s azután pillanatra csend lett...

Kardos István karjába kapott szúrást, Allan pedig az esésnél kificamította a jobblábát. De a támadókat mégis visszaszorítottuk: le a pincelépésőn, a gépház felé, ahonnan nem volt kijárat s ahol ujjahb sülyesztőn akartuk őket ártalmatlanná tenni.

Jobbról ajtó nyílt, ahol a kazánház előcsarnoka lehetett. Fény csillogott ki s a vad rohanás közben egyszerre csak azt láttuk, hogy ellenfeleink itt tűnnek el. A Nagy Testvérrel, Allannal és Károlybácsival voltam legelől s be akartunk rohanni mi is utánuk, amikor a Nagy Testvér visszarántott.

Megálltunk. Lámpa villant s mi csodálkozva láttuk, hogy halálsápadt az arca. Ugy suttogetta:

— Rettenetes! Odabent több ezer voltos feszültség van mindenütt. Akármirez érnek hozzá, végük...

Ebben a pillanatban hatalmas csattanás vágta be előttünk az ajtót. Aztán rettenetes zürzavar, pokoli lárma, hörgés és ordítás s egymásután az elektromos kisülések zaja Borzadva menekültünk vissza a hallba, ahol a másik Nagy Testvérrel találkozottunk, aki kérdő szemmel nézett ránk:

— Az elektromos telep — szakadt ki bátyjából. — Mind lerohantak... végük...

Kimerülten, holtrafáradva tértünk vissza szobáinkba. A betörő csapat két sebesültje a padlón fetrengett, azokat elláttuk, bekötöttük előbb.

Ugy aludtuk át a hajnalt, mintha darab fa lett volna mindegyikünk. Álmatlan álom volt ez s féltünk a fölébredéstől...

*

Másnap mindent eltakarítottunk. Huszonhét ember pusztult el a borzalmak kamrájában s bennünket egyetlen gondolat vigasztalt: nem ezt akartuk, nem ez volt szándékunk. Megcsodáltuk a Nagy Testvérek tökéletes védőberendezését, amely minden eshetőségre számítva biztosította birodalmukat akár ezer meg ezer ember behatolása ellen.

A nap olyan pompával ragyogott, mintha meg akarná cáfolni az emberi gonoszság hitvallását. A sebesültektől megtudtuk, hogy csakugyan a néger volt az áruló s hozta be kőzsa rablócsapatukat a tölgyfa-nyíláson. Most ő is elpusztult a többi közt s a két legyengült, halál torkából visszatért ember könnyezve fogadott hálát és javulást, amikor elengedték őket.

Mi aztán bucsuzni is akartunk. Soffőrünk nyugtalanzkodott már; kocsijával aligha tudott idáig följutni. Bobby édesapjának is korábbra ígértük a visszatérést... Akármennyire jól éreztük magunkat a völgy paradicsomában, lassanként befészkelte magát szívünkbe a honvágy madara s mennünk kellett... Ugy éreztük: tulságosan sok hálával tartozunk már így is vendéglátóinknak s nem élhetünk vissza kedvességükkel.

Összecsomagoltuk holminkat s másodnap dél előtt odaállottunk eléjük. Károty bácsi mindnyájunk nevében megköszönte a vendéglátást, a Nagy

Testvérek pedig könnyes szavakkal hallgatták végig az egyszerű szavakat. Végigsimitottak valamennyiünk haján, aztán bocsánatot kértek s elűntek néhány percre.

Amikor visszatértek, mindegyik kabátot terített magára, kezükben kis alumíniumtáska volt. Kérdően néztünk rá, ők pedig megszólaltak:

— Mehetünk — mondotta az első.

— Ha megengeditek, elkísérünk...

— Meddig? — tudakolta Erényi Pityu.

A Nagy Testvérek mosolyogtak.

— Nem sokáig. Csak New Yorkig.

Támadt égreszálló üdvivalgás; igazi, nagy örömmel fogadtuk a kíséretet.

Odakint, a második hegy széles gerincutján megtaláltuk derék soffőrünket. Második napja várt a gépkocsi mellett s nagobbára konzervból élt. Nagyon megörült nekünk. A Nagy Testvérek számára is bőven akadt hely a tágas kocsiban...

*

Repül az expressz.

Hátunk mögött elmarad a sok színes emlék: Uj Buda és Spr...town szomorúsága, a Nagy Testvérek paradicsoma és Iron Bow nyíltszívű barátsága...

Előttünk új, tágas horizontok nyílnak: az emlékek feldolgozása, megemésztése s aztán cserkészületünk új irányainak keresése...

Amit vártunk: megadta Amerika.

TIZEDIK FEJEZET.

Vége a szép nyárnak.

Budapesten.

Lehajtom a fejem és visszanézek.

Hogy is szól a példaszó?

„Aki máshol nem keresi,
Boldogságát otthon leli...”

Szép és szívetdobogtató dolog a szárnyalás, szép a nyár és a gondtalan utrakelés. De legsebb hazajönni.

Ha az ember tudja, hogy otthon várják: puha kenyérrel, meleg csókkal. Ha tudja, hogy kedves könyveit kirakták az asztalára s a zöldernyős lámpa barátságos világa fehér, drágán megszokott kört rajzol a zöld terítőre... Ha tudja, hogy várják pajtásai és várja a cserkészület...

Igy jó hazatérni és nem fáj a visszanézés.

*

És mennyit ér a boldog könny anyánk szemében, amikor kitarja a karját s nem győz rajta csodálkozni: hogy megnőttünk, megerősödtünk... Meg apánk kemény kézszorítása, amikor vidáman néz a szemünkbe... És a fiúk kint a pályaudvaron meglengetik a zászlót s úgy éljeneznek, mintha legalább is nagy dolgot cselekedtünk volna a Yankee földön. Meg aztán Bozzay parancsnok ur, aki mókázó mosollyal simítja végig a hajunkat s úgy sugja a fülünkbe:

— De nagyon előkelők lettetek odaát...

Ránk se fogtok ösmerni hamarosan!

A magunk boldogságánál még tisztább öröm

volt, amint a többi fiu szüleinek ujjongását láttuk. Körülfogtak s úgy kérdezősködött mindegyikük: hogy s mint voltunk a fiával megelégedve? Alig győztük a válasz-adást, — mindegyik azt akarta, hogy elsőnek kerüljünk mellé beszélgető-társul.

Erényi néni háromszor is elmondta, hogy a fia legalább öt centimétert nőtt és ez volt a legfontosabb, mert már megijedtek: kicsi marad. Szél Gyurka anyja alig győzött hálálkodni, hogy fia az utunkon jól megtanult angolul: alig hogy bevégzi az iskolát, mindjárt szerez állást neki; Erdős papa két hatalmas csomagot nyomott a kezünkbe: nagy cukorka-boltjuk volt és annak hozta el a legjavát. Prémék és Révészék mindenáron a maguk autóján akartak meghívni — Jóska és Feri egyszerre fogták meg a karunkat s húztak kifelé. A legtöbbet mégis Láng Peti édesanyja adott: azt az imakönyvet, amelyből egész utunk alatt az anyaszív melegével imádkozott érettünk.

Nem árultuk el, hogy bizony sokszor, de sokszor csak az imádság mentett meg súlyos veszedelmekből, — az anyaszív imádsága, amely legjobb őrzőangyala fiának... Herceg papa és Ban néni szintén meg voltak elégedve — s az általános öröm olyan kábító méreteket öltött, hogy kicsit örültünk, amikor hazaszabadulhattunk s anyus lábánál ülve, nyugodtan, csendesen elmondtuk mindent.

De sokszor lábadt könnybe a szeme, de sokszor kulcsolta össze rémülten a kezét, amikor Claybure ról vagy a Nagy Testvérek harcáról beszélünk. Amikor befejeztük, megcsókolt s azt mondotta:

— Igy kellett, hogy legyen. Csacsiság volt benneteket félteni... én okos, nagy, erős fiaim!...

Nem feleltünk. Ilyesmire úgy sem lehet felelni.

*

Holnap kezdődik a rendes és rendszeres élet. Vége a nyárnak, vége a kalandoknak. Nem verekszünk többé felbőszült niggerekkel és nem ostromolunk titokzatos kalandor házakat. Nem mentünk többé milliomos fiut és nem árulunk könyvet a Broadway-n. Vége van.

A végnek is a vége volt a legszebb. A bucsuzás mindenkitől, aki és ami kedvessé vált a *business* hazájában. Talán ez vésődött legjobban belénk s maradt örök hitnek.

Legelőször Iron Bov szakadt le. A derék indián nem akart velünk tartani. Pedig kéreltük eleget, még a Nagy Testvérek is beszéltek vele. Barna szemében nyugtalan láng villant s szinte védekezve mondta:

— Nem, nem mehetek. Itt kell maradnom. Valaki kell, hogy itt maradjon. Aki vigyáz a földre, a vadakra, az égre. Mert most már az se biztos. A fehér ember azt is megrontja, tönkre teszi. Jaj annak, aki hatalmába kerül.

Hatalmas alakja messzire feketélt a mélykék alkonyi háttérből, amikor még mindig integetünk az autóból. Nem intett vissza, csak puskáját

emelte föl s lassan megcsóválta feje fölött. Aztán egy kanyarodónál eltűnt a pázsitos domboldal s vele együtt Iron Bow is.

Sajnálunk. Hiszen gyerekkorunk minden izgalomvágya benne volt: élő, igazi indiánnal találkoztunk, aki még mindig mokasszinben járt, ha a legfinomabb Lancaster puska is lógott a vállán. Mennyi mindent tanultunk tőle, cserkészstudást és cserkészügységet... Többet, mint tíz táborban és ezer kiránduláson... Már csak ezért is hálával tartozunk neki.

*

Kardos István Davis Cityben maradt. Szegény öreget megtörte kicsit a Nagy Testvérek völgyében lejátszódott kaland. Az autót folyamán rosszul is lett s Allan nagyon aggódott nagypapjáért. Amikor óvatosan s nagy gonddal hazaszállítottuk, arra gondoltunk, hogy magunkkal visszük — hadd lássa meg azt a földet, ahonnan olyan korán kellett elszakadnia.

Amikor ágya köré gyűlve, ahová hirtelen gyöngeség verte le, Károly bácsi először említette ezt a gondolatot, vágyó láng gyulladt szemében.

Valamennyien egyszerre igyekeztünk rábeszélni: tartson velünk, hiszen miért szakadnaok el. Gyermekei már felnőtt, önálló emberek, — semmi se köti Amerikához, ahová egyébként vissza is jöhet.

Eleinte úgy hallgatta beszédünket, mint a kisgyerek a csodálatos kincsekről és gyönyörűségekről szóló mesét, — de aztán bágyadtan intett kezével:

— Nem érem én azt meg!...

És hiába erősködünk, — magunknak is be kellett látnunk: nem szabad ilyen nagy utnak ezt a beteg öreg embert kitenni. De egy napot egészen ott töltöttünk az ágya mellett s ami napsugár csak akadt bennünk, mind odaszórtuk szívünk-ből eléje...

Könnyes volt mindnyájunk szeme, amikor elbucszunk.

*

New-Yorkban legelőször Allan Sword vett bucsut tőlünk. Csak idáig kísért s már is sietett vissza nagypapja beteg-ágyához. Aggódó szeretet remegett a hangjában s mi persze szót se szólhattunk eliene, bármennyire fáj a válás.

De Allan megígérte, hogy jövő nyári szabadságát odaát tölti velünk. S így nem volt az igazi, életre szóló bucsu, — hiszen biztosak voltunk benne, hogy velünk lesz. Már előre terveztük: mennyi minden szépet mutatunk meg neki. Végigvisszük Pesten, leutazunk vele a táborunkba s ott marad, amíg mi.

Mosolyogva hallgatta vitáinkat és álmódásunkat. Szót se szólt, de a vasuti állomáson, ahonnan expressz vonata elrobogott, végigsimitott mindegyikünk haján, lérfimódra rázta meg a kezünket.

*

A Nagy Testvérek csöndesen és kicsit ide-

genkedve jártak a nagyváros számukra szokatlan zsvájában. Minden este körülültük őket a szálloda loungejában, kényelmes pihenőjében (semmi pénzért se akartak Károly bácsihoz költözni) s figyeltünk arra, amit meséltek. Szomjasan ittuk minden szavukat s nekik is örömet okozott, hogy újra meg újra fölhozhatták az emlékek gyöngyeit lelkük mélyéből.

Kitartottak egész a Mauretania indulásáig. De még ők se akadályozhatták meg azt a furcsa végzetet, amely elutazásunk előtt még egyszer háttára vett s Reklám öfenségének legmagasabb trónusára helyezett akaratumk ellenére.

Mindennek Bobby volt az oka.

*

Igenis, Bobby, aki megcsinálta azt a tréfát, hogy New Yorkba érkezésünk után a legelső napon mindent, de mindent elmondott rólunk Mac Lenglennek, nagybátyjának. Mac Lenglen a New-York Heraldnak volt a kiadótulajdonosa és főszerkesztője. Bobby pedig igazán *mindent* elárult — Partralépésünkötől egész New Yorkba való visszaérkezésünkig, ahogy apránként és nagyrahaszaltul kiszedegette belőlünk az összes részleteket.

Mac Lenglen pedig nem hiába volt főszerkesztő és kiadótulajdonos, mindjárt ráeszmélt, hogy ebből „copy“-t, nagypéldányú kiadást lehet csinálni.

Ilyenformán az egyik szerda reggelen az összes Lenglen-lapok tele voltak — velünk. Fel se ocsudtunk a kábulatból, öt meg hatféle módon irták le különböző kalandjainkat, vélt, vagy félig-igazi hőstetteinket. Fényképek díszítették a félkolumnás, duplaoldalas cikkeket és három napig egész Newyork, a Broadway éppúgy, mint a Fifth Avenue vagy a Park Avenue, rólunk beszélt.

Hiába próbáltunk védekezni a riporteraradat ellen. Bárhová bujtunk és bárhová mentünk, mindig elénk akadt egy jólfésült, mosolygós fiatalember, aki behatóan érdeklődött jövőbeli terveink, származásunk és kedvteléseink iránt. Hiába tiltakoztunk és harcoltunk, az amerikai romantika keresés valóságos legendavárat épített körénk és volt egy hét, amikor népszerűbbek voltunk Dempseynél és Glória Swannonnál is. Volt olyan hét, amikor naponta két kézikocsin hozták a postánkat, amelyben autogrammkéréstől filmszerződésen keresztül — horribilé dictu — házassági ajánlatig minden akadt.

Károly bácsi egyre jobban bosszankodott. Gyarak küldöttek embereket hozzánk, viseljük az ő gyártmányait, használjuk találmányait és bizony nem is megvetendő összegeket kínáltak érte. Persze, mindent visszautasítottunk. Nem akartuk, hogy nevünk és persze fényképünk is odakerüljön egy suvikszos vagy töltőtollas hirdetés leg-tetejére.

Következő héten az egyik filmgyár scénáriumot készítettett a históriánkról és veünk akarja játszani a főszerepeket. Harcot kell vívunk, míg ki tudjuk dobni az erősködő producert, az igazgatót és rendezőt.

(Vége köv.)

Regösavatás.

Felistáli
kapuszobor

A Szent György Kör és a Pozsonyi Sarló központi tanácsa regössé avatja mindazokat a csehszlovákiai magyar cserkészeket, akik 1928-ban dallal, mesével, hegedűszó al és já tékkal keresték fel a falusi magyar fiúkat és lányokat. Azok a cserkészek is megkapják a falusi munkát jelentő regös nevet, akik a magyar népi kultúra ápolása körül ügyesen buzgólkodtak.

Megfogyatkozott a regösdiákok száma, mert míg Ruszinszkóban a hatóságok is felkarolták a városi magyar fiúk értékes és tanulságos faluzását, addig ez a demokratikus mozgalom Szlovenszkon állandó félreértésnek és meggondolatlan akadályoztatásnak van kitéve. A Szent György Kör ezért a múlt nyáron külön regösiskolát szervezett a gombaszögi taborban, ahol ismertetni kívánta a regösmozgalmat. Az iskolai és cserkészhatóságok beígért látogatásai azonban ismeretlen okokból elmaradtak s így a regösmozgalmat a fölötté rendelkező tényezők még mindig nem ismerték meg. A tavalyi regösjárás és néprajzi vandorlás elmaradt. Amikor ruszinszki regösdiákjaink mellett hasonló munkásságu szlovenszkiokról meg nem emlékezhetünk, annak a hitűeknek adunk kifejezést hogy az igazság győzni fog és a regösmozgalom minden eddigénél nagyobb erővel hamarosan Szlovenszkon is megkezdheti újból működését.

A regösmozgalomban 1928-ban mégis nagy állomáshoz ért el. A gombaszögi regösiskola tisztázta a mozgalom céljait és rendszerbe foglalta az eddigi tapasztalatok alapján a további munkát. A gombaszögi regösiskola eredményeit a Rozsnyón és Pozsonyban kiadott „Vetés” röpiratok részletesen ismertették. A gombaszögi taborozók kérésére a sarlóstanács megadja a regösnevet azoknak is, akik a gombaszögi regösiskolát végighallgatták és a szilicei vagy szalóci regösnapon résztvettek.

A sok nemes kötelességet jelentő regös nevet az 1929-ik esztendőre a következő cserkészek kapják meg:

I. A beregszászi „Bagoly” csapatból: Abkarovics József, Haba Tibor, Klein Sándor, Lakatos Sándor, Papp Simon, Szabó István, Török Ferenc.

II. Az érsekújvári „Czuczor” csapatból: Balázs András, Barák József, Dobossy László, Jöcsik Lajos, Szabó Lajos.

III. A losonki „Madách” csapatból: Kuliffay Endre, Schleicher Pál.

IV. Az eperjesi „Sáros” csapatból: Flórián László, Roskoványi László.

Tekintve, hogy Szlovenszko és Ruszinszko 1928-ra avatott ötvenöt regösdiákja a regös név újbóli kiérdemlésében akadályozva volt, a sarlóstanács úgy határozott, hogy minden tavalyi regös, aki a magyar falu szépségeit ez év folyamán felkeresi, első regösmunkája után visszakapja automatikusan a regös nevet.

Legyetek az új esztendőben is a magyar falu igazi barátai és szívjátok magatokba kint a falun a magyar faj szépségeit! Jó munkát!

Pozsony, 1929. január 1.

Dobossy Imre, a sarlóstanács titkára

Hogyan fogják a vadállatokat?

Az egész világon alig van több 150 állatkertnél. Ezeken kívül csupán néhány nagyobb cirkusz tart állatseregletet. Mindazáltal keresett cikk az élő vadállat. Így nem csoda, hogy egyes emberek erősen vadásznak rájuk. A nagy afrikai ragadozókat kétféle módon fogják el elevenen. Vagy csapdával fogják, vagy vermet ásnak, erre erős hálót kötnek. A kitett konceal odacsalt vadállat a háló

erős kötélzetébe úgy belévergődik, hogy kiszabadulni nem bír. Az állat orditására a vadászok elősietnek s biztos távolból hegyes fecskendővel morfiumot fecskendeznek az állat bőre alá. A morfium még a legerősebb oroszlánt is néhány pillanat alatt elkábítja. Mire kábultságából fölébred, már erős ketrecben van. Természetesen a szerezcsenek mindig nagy tisztelettel veszik körül ilyenkor a fehér vadászokat, akik az állatok királyával ily könnyedén bannak.

REGÖS-HEMESSZEGRY

Regél a Csermosnya.

Az „Ormocskák“ regéje. Luoska községtől délre van egy hegycsoport. Inkább dombok, mint hegyek. Sírhalmokhoz hasonlítanak. E vidék lakosága ezt meséli róluk:

Az Isten megteremtette a földet. A tündéreknek megengedte, hogy a földön letelepedjenek. A tündérek lakóhelyül ezt a vidéket választották. Az „Ormocskák“ helyén állott a legszebb tündér kastélya. Üveg volt a fala, gyémánt az ablaka, rubint a fedele, smaragd az ajtaja. Hát még a tündér!

Százszor szebb a palotájánál. Minden holdvilágos este az ablakban ült s a hold sugarából cérnát font. A cérnából ruhát szőtt magának. E mellett oly szépen énekelt, hogy a többi tündér is ámulva hallgatta. Nem is csuda. Ő volt a tündérek királynője.

Egy holdvilágos este arra járt Óriás országból Óriás királyfi. Ez behatolt a tündérkirálynő várába. El akarta rabolni a királynőt. Ám a tündérek elfogták a merészkedőt. Testét hétfelét vágták.

A királynő parancsára a hét testrészt hét sirba temették. Aztán lerombolták palotáikat. Felszálltak a Holdba, mert a gyilkosságtól megfer-tőzött Földön nem akartak élni.

Amint a tündérek elhagyták a Földet, a sok drágakő értéktelen mészkővé változott. Az óriás testrészei felett a dombok máig is megmaradtak. A becserjésedett dombokat erdő borította be. A falu szorgos keze azonban kiirtotta az erdő ritkább részeit s ott gyümölcsöst létesített.

(Rimaszombat)

Kuchta Ferenc
VI. o. rgimn. tan.

Remény.

Ingadozó hitünk egyetlen támasza,
Megtépett lelkeknek enyhítő balzsama,
Ledöntetlenül állsz, nem tiport le téged
A sors sújtolása, viszálykodó népek.

Nem mocskolt be téged öldöklő harc árja;
Nem fogott te rajtad az idő romlása.
Tiszta vagy reményünk. Tündökölsz felettünk.
És jóra fordítod minden bús keservünk.

Égi lelked tiszta szent hármóniája
Biztatón hívogat forró imádságra

És zeng, zúg a zsoldár buzgó hívők ajkán:
„Istenünk, légy velünk, hitedben megtartván!“

(Feled)

Steinhübel Ferenc
IV. o. rgimn. tan.

A megszemélyesített reményt szőlítod meg, mint amely megtartja az ember hitét s minden bánatából kisegíti. A gondolat jó; korodhoz képest a szavakbaöntés is sikeültnek mondható, amár igyekezned kell még költőibb nyelvre és simább verstechnikára.

Sír a kis Jézuska.

Bethlehem, Bethlehem,
Óh te hűlten város
Nem tettél Megváltónk
Feje alá vánkost,
Barmok közt jászolba'
Didereg zokogva,
Sír a kis Jézuska

Pásztorok Jézusnak
Báránykát vivének.
Angyalok ajakán
Felharsan az ének:
„Glória, glória . . .“
Melletted Mária,
Ne sírj kis Jézuska!

(Sajószentkirály)

Királyok Jézusnak
Ajándékot visznek.
Egyszerű emberek
Benne biznak, hisznek.
S harsog az ének
A menny Istenének,
Zengnek ifjak, vének.

Hát neked, Jézusom,
En szegény, mit vigyek?
Aranyból is drágább
Szüztiszta, nyílt szívet!
Szívemben viruljon
A hófehér liliom . . .
S nem sír a Jézuska!

Kolmonth József
V o. rgimn. tan.

Jól van Jóska! Van érzésed, jó szíved, erős hited. Ezt ugyan a versed még fogyatékosan fejezi ki, de a nemes törekvés dicséretes. Csak előre!

Emlékek.

Akármerre nézünk, mindenütt csak emlék!
Szomorú, víg percek egyformán elszálltak.
Bár csak ismét játszó, kis gyermek lehetnék
S ne kínoznának a rettenetes vágyak!

Amerre csak járok: csupa emlék minden!
Búsan zúgó erdők; széles kopár hegyek;
Daloló, víg madár, könyv és levélkincsem,
Csiholó napsugár, kormobús fellegek . . .

Ölélő zöld keblén kies természetnek,
Daloló szavánál a röpke madárnak
Látom: emlékeim futnak, gyűlkeznek
S gyakran fel felsírnak, marcangolnak, — fájnak!

(Losonc)

Szlanecik István
VII. o. rg. tan.

A technikád jó. Csak az alapérzés gyengül el néha a szavak áradatában, amelyek nem mindig találók.

Alkonyatkor.

Messze innnen egy kis falu . . .
 Oda hányszor vágyom
 Illatterhes alkonyatokor
 Esti ima szárnyon!

Elfelejtett utcájába
 El-elszál a lelkem.
 Imádságos kicsi falum,
 Ugy-e szeretsz engem?!

A mi házunk ablakszemmel
 Az utcára bámul.
 Elötte vén akác suttog
 Mesetündérvárról,

Édes csöndben kocsizörgés
 Hirt visz a kis háznak.
 Kiállnak a nagykapuba:
 Hiszen engem várnak!

Engem várnak, ki nem lettem
 Nyugtóm a kis házban
 S most titokban sír a lelkem:
 Csak még egyszer lássam!

(Csiliznyárad)

Miklós Ferenc

ker. akad. III. o. növ.

Megkapó, meleg érzés hatja át a verset s közvetlenséggel ecseteli a hazasóvárgó fiú szeretetét; ámbar a téma nem új s a nyelv sem elég könnyed és tömör.

Messze, egyedül . . .

Kivül zenél
 Az őszi szél.
 A gyárszirána hat órára bűg.
 Bévül meg én,
 — Egy bús legény, —
 Ablakomban ülök. Szobám: kis zúg.

Csend . . . Félhomály . . .
 S egy régi táj
 Könyvesöm közt lassan megjelen:
 Gimnázium . . . gesztenyefák . . .
 Egy kis diák, majd nagy diák . . .
 Ábrándos mult . . . s mind csak emlék legyen?!

Én Istenem,
 A jelenem
 Sivár, rideg, mint jégvirág.
 A boldog mult napsugarát
 Elvitte kis és nagy diák . . .
 Mikor látjuk meg egymást cimborák?!

Szőcske Márton
 joghallgató

A vesződséges diákkort idővel mindenki élete legboldogabb korának látja. A vers is ezt a hangulatot kelti, bár Bahits hatásra mutat. Több önbírálatra, tanulmányra van szüksége, hogy kifejezései erőteljesebbek, gondolataid mélyebbek legyenek.

HIREK

André Chamson és a regösdiákok.

Felelet A Mi Lapunk hasonló című cikkére.

A legnagyobb figyelemmel és érdeklődéssel olvastam mindazt, amit mult évi pozsonyi előadásommal kapcsolatban a diákkritikusok mondtak. Én is csak a hirrovatban akarom igénybe venni A Mi Lapunk vendégszeretét és csak néhány szóval fejezem itt ki gondolataimat a felvetett kérdérről. Amikor előadásom folyamán C. F. Ramuz és André Chamson művészetének ismertetésekor megemlítettem a magyar irodalmi és szellemi élet falu felé fordult érdeklődési irányát, tisztára általánosan akartam jelezni a szellemi érdeklődés hasonló kialakulását. Az irodalomról szólva, természetesen csak ennek művészi megnyilatkozására gondoltam és nem is akartam szólni a művészi meglátásoktól bizonyára ihletet merítő közéleti mozgalmáról. De a francia eset különböző voltát megemlítve kritikai megjegyzést nagy örömmel fogadtam, mert alkalmat ad, hogy foglalkozzunk a kérdéssel és mérlegeljük, vajjon tényleg kelet-európai probléma a faluhoz való közeledés kérdése? Erre nem szeretnék elhamarkodott választ adni, amiképen általában óvakodunk kell, hogy egy tetszetős gondolati elképzelésbe önkényesen helyezzük el a meglátott és átélt tényeket. André Chamson művészi útja (tehát a könyvből kivetített lélekvilág) megerősít engem abban a hitemben, hogy ez a falulélel fordulási általános áramlat Európa szellemvilágában. Ennek a fiatal francia írónak második regénye *Les hommes de la route* (Az út emberei) sokkal jobban megvilágítja az ő felfogását. A gyermekkorában idegent csak nagy ritkán látó földjén, a sziklás Cevenánakon át műutat kezdenek építeni. A zord, hatalmas kőóriások között ma még él néhány őspásztor, akik a természet edzett gyermekei, nyá-

jaikkal dacolnak az éghajlat és a vidék minden kemény voltával és nem tudnak civilizációról. De még a hegylejtőn épült kis szülőfalujában is idillikus élet bujt meg, amíg az említett műút építése megkezdődött. Ez az út egyszeriben felkavarja ezt az életet. Az út építéséhez napszámba fogják a pásztorok ifjabb nemzedékét, gyakran lejutnak a városba, asszonyaiknak megtetszik a városi élet, a több kényelem, több szórakozás, az uribb módi s csak az idősebb férfinemzedékben marad meg az ősi zord hegyvilág forró szerelme. A városba költözött fiatalabbak szemléletmást tapasztalnak, ellenállásuk csökken és az ideges városi életütem magukkal ragadják őket is. Nem inkább aktuálisabban nyugati probléma ilyen beállításban a falu-probléma? Nem épen a nyugati nagy metropoliszok minden technikai csinnal-binnal rendelkező gyermekeiben ébredt-e a vágy a falu szabadabb, egészségesebb levegője után, egyszerűbb, de igazibb művészete, dala, játéka után? S ennek a falu, vagy inkább a természetesebb életmód utáni vágyódásnak hulláma csapott at hozzánk is, akik szintén többé-kevésbé részesedünk a nyugati civilizáció minden vívmányában. Az az egy valószínű, hogy olyan országokban, ahol a falu szeresebb, ez a vágyódás hamarabb válhat a faluból életmegújódást váró közéleti megújulás forrásává, de lényegében azt hiszem, a falunak városba való vágyódása, a városok lakóinak idillikusabb élet utáni sóvárgása minde nélkül megevan és természetes következménye az ideges, sokszínű modern életnek, amelynek egyrészt nagy a vonzó ereje, de másrészt hiányzanak a mélyebben megköltő gyökerei. A rádió és a kino feltartóztathatatlanul viszi szét a nagyvárosok ötleteit, Európában lassan minden idillikus zugon át építenek már műutakat, rajtuk közelebb jut egymáshoz város és falu, elhozzák egymásnak, ami érdek, azt is, ami hiba bennük; ha szellemi munkások öntudatosan készítik ennek a találkozásnak útját, bölcsen cselekszenek, mert ebből a találkozásból csak megerősödve kerülhet ki az embe-

férg. — Nem tudom, igazat adnak-e nekem ebben diákbarátaim? De az igazsággal valamiképen, azt hiszem, úgy vagyunk, mintha apró szemszögünkkel egy hatalmas gömböt akarnánk megvilágítani, mondjuk a földünket. Egyszerre mindegyikünk ennek a hatalmas földnek csak egy elenyészően keskeny sávját tudja bevilágítani s így mindenki, aki más véleményen van, csak kiegészíti, teljesebbé teszi a képet. Így azt hiszem, kedves meghívasuknak, hogy A Mi Lapunk hasábjain meséljek többet a franciák falu-féle forduló áramlatáról, úgy tesztek a leghelyesebben eleget, ha megkísérlem megszólaltatni magukat a franciákat. André Chanson fiatalember, alig 28 éves, megkérdem majd, mit szól ő, hogy neve a regösdiákok mellé került; válaszoljon ő, a multkori kis cikke, én meg csak tolmácsolom magyarul, amit mond. Ha ugyan mond valamit. De reméljük! Addig is sok szerető köszöntés.

Krammer Jenő.

A „Czuczor Önképzőkör”. (Komárom) nov. 25-iki, második gyűlésén Pfeiffer László VII. o. t. költői szép beszédben Tisza István gróf emlékének áldozott. Szabó István VII. o. t. Gyóni Géza, Emőd Tamás és más szerzőktől elszavalt egynéhány gyönyörű költeményt. Rábai Béla VIII. o. t. a VII. o. cigánykarának kíséréte mellett magyar nótákat énekelt. Komlós Dezső, Riszdorfer Károly és Barta György VII. o. tanulók Chopin varázskeringőjét adták elő. A hangulatos gyűlést a VII. o. cigányzenekarának játéka fejezte be. — A dec. 16-iki, 3-ik gyűlésen Alapy Gyula VIII. o. t. Schubert Ferencről, a dal tejedelméről, mondott emlékebeszédet. Szabó Árpád VI. o. t. vezetésével bemutatkozott a V-ik osztály második, új cigányzenekara; A vezető tanár nagy örömmel üdvözölte a magyar nóta rajongóit. Blaskovits József VIII. o. t. a török irodalomról értekezett. Szabó István VIII. o. t. a török műfordításokból szavalt. Majd a gimnáziumi zenekar Krizsán József zenetanár vezetésével Martos Jakobi „Jányska” c. daljátékából adott elő részletet. Pfeiffer László VII. o. t. elszavalta: Tóth Árpád: „Rozs kenyér” című versét; Nagy Jenő VIII. o. t. Ady-verseket mutatótt be. Blaskovich József VIII. o. t. Tolsztojról mondott

szónoki beszédet és felolvasta egynehány Tolsztoj-novella fordítását.

Gábris József.

Kisalföldi magyar népművészet. Csáder Jászló és Nemesszeghy Jenő pozsonyi regösdiákok csallóközi népművészeti-rajzait mutatjuk be ebben a számban. A komáromi, alistáli, nádszegi, nagymgyeri, aranyosi és felistáli magyar parasztzilés hű kifejezői ezek a rajzok, melyeket a somorjai múzeum évkönyve, a „Csallóközi Múzeum” között először. Regösdiájkainkra bűszkölvagyunk!

Magyar Szeminárium Pozsonyban. A Pozsonyi Sarló kezdeményezésére Pozsonyban megalakult az egyetemi hallgatók Magyar Szemináriuma, mely négy csoportból áll, A bölcsészeti csoportot, mely most a magyar néprajz alapjaival foglalkozik, Balogh Edgár vezeti. Az orvosi szakcsoport Csáder Mihály szigorló orvos vezetésével a magyar falu népegészségügyi kérdéseit tárgyalja és orvosi felvilágosító körutakra készül. Dobossy Imre elnökletével a jogászok osztálya a kisebbségi kérdés társadalomtudományi tanulmányozását tűzte napirendre, míg a tanítójelöltek a negyedik csoportban Forgách Béla vezetésével mellett az osztrák és orosz iskolareformokkal foglalkoznak. A pozsonyi Magyar Szeminárium most állítja fel könyv- és folyóiratát is, melynek kezelője s egyúttal a Magyar Szeminárium elnöke is Brojányi Kálmán. A szakcsoportok vezetői tudatták szerkesztőségünkkel, hogy a középiskolás ifjúságról sem feledkeznek el és szakmájukba vágó cikkekkkel látják el időnként a lapunkat.

A „Kármán József Kör”. ((Losonc) a szépen sikerült Schubert ünnep hatása alatt elhatározta, hogy kéthavonként nyilvános díszülést rendez, hogy a diákság munkája iránt érdeklődő közönség mennél jobban megismerje ifjaink működését. — A dec. 9-i ülésen különféle pályázatot hirdettek ki. Majd Hammermüller Imre V. o. t. két verset első fokra méltatták Deutsch Béla VIII. o. t. elszavalta Kiss József: „A rabasszony” c. költeményét. Himler Edit V. o. t. zongoraszámmal szerepelt. Görög Gyula, VI. o. t. Reviczky Gyula: „Miatyánk” c. költeményét a tőle megszokott hatással szavata el. Felolvastatott még egy beérkezett hatalmas méretű lírai vers, de bírálata a következő gyűlésre maradt.

Christ Ernő.

Földanyánk.

Ha majd az égi mezőkre megyek,
A nagy pusztára, hol a tejtű vár rám;
A tejtűt, az örök szittya sereg,
Kései, tépelt igricére várván,
Ha majd az égi mezőkre megyek,

Megdobban-e a vén rög, a magyar,
A tiszai táj fog-e sírni értem?
Mert megdőfött sok átkozott agyar,
Mert rónáitól olyan távol éltem,
Megdobban-e szent rög, a magyar?

Hisz pogány gyula módjára szerettem
És sírva csókoltam fehér porát
S bár napnyugoti álmokba temettem,
Tőle a testem és majd ő fog át,
Hisz pogány gyula módjára szerettem.

És testvérem a búsuló paraszt,
A méla és szilaj, a vére vérem,
A lusta magyar televény maraszt,
Hisz lelkem suttog a nagy jegenyékben,
Hisz testvérem a búsuló paraszt.

(Szeged)

Juhász Gyula

Furcsa névnapi köszöntő.

Olvasd a köszöntő versét rendszeren, azután olvasd az egymás mellé állított két versnek sorait egybe. Igen furcsa eredményre fogsz jutni.

Nevednek napjára
Szerencsés órákra
Legyen virradásod.
Gyakran elválásod
A mennyei áldás
A sok jó kívánság
Legyen rajtad bőven
Mint harmat a földön.

Sohase virradjál
Soha te ne jussál
Szomorú napokra
Siralmas órákra;
Ne fogjon lelkeden,
Ne hasson sziveden
Átok, azt kívánom,
Ugy legyen, nem bánom.

[Magyar Nyelvőr XII. 234. Zilahai népköltészet]

Csehszlovákiai Magyar Cserkész

Az ideszánt cikkek, képek, értesítések a rovat vezetőjének címére küldendőek: Bratislava, Vám-u. 32. III.

Rovatvezető:
KRENDL GUSZTÁV
magyar szakosztályi titkár

A Sváz Skautov R. Č. S.
magyar szakosztályának
hivatalos értesítője

Új utakon.

Írta: KRENDL GUSZTÁV.

A szlovenszkói magyar cserkészlet tiz évi vergődés után új állomáshoz jutott. Amikor a múlt év januárjában megtudtuk, hogy a Kassán feloszlatott szlovenszkói alparancsnokság Pozsonyba tette át székhelyét s hogy a cserkészletben egészen ismeretlen emberek fognak ezentúl intézkedni, őszintén megvallva azt kérdeztük magunkban, mi lesz most? — Az alparancsnokságot felváltotta az Országos Végrehajtó Bizottság. Széphanzású felhívások jelentek meg. De magyar cserkészeink ezeket nem értették meg és nem akadt senki, aki ezt velük magyar nyelven közölte volna.

Az új országos megbízott első dolga volt, hogy magyar titkárt nevezett ki maga mellé, hogy közelebb férközhessen a magyar cserkészsívekhez. Ez volt az első fecske. Aztán megint csönd lett. Az elmúlt kilenc év alatt sok baj volt a meg nem értés, a nemzetközileg is elismert cserkészttörvény végrehajthatatlansága miatt. Prága nem ismerte a szlovenszkói viszonyokat s nacionális érzése miatt nem akarta elhinni, hogy Szlovenszkon békésen tudnak egymás mellett, sőt együttesen is működni a szlovák, a magyar és német cserkészesapatok. Ruzsinszkból kellett jönnie annak a férfiúnak, aki megteremtse nálunk a nemzetközi cserkészletet a nemzetiségű csapatok között. Ez az ember tudta, hogy a magyar cserkészlet értékes, hogy bár magyarul beszélnek és éreznek a fiúk, de Csehszlovákiát tekintik hazájuknak; a magyar cserkész őszinte szívvel teszi le a fogadalmat, ismeri a törvényeket s az életben is hátsó gondolat nélkül alkalmazza. „Jó munká“-val köszönt a más ajkú cserkészek, hogy egy szívből jövő „Na zdar“-t, „Buď pripravený“-t, „Sei bereit“-et kapjon.

Majd teljesezésbe ment a kanderstegi határozat alapján a Sváz által is jóváhagyott Janza—Scherer-féle megállapodás alapján a magyar titkár megerősítése, nem tekintve az itt ejtett formahibákat. A magyar titkár az Országos Végrehajtó Bizottságnak is tagja lett s így most már van kapcsolat a Sváz és a magyar cserkészlet között s a szlovenszkói magyar cserkészlet megkapta a maga jogi helyzetét és elismertetését.

Az országos biztos decemberben váratlanul lemondott állásáról. Ám a vezetőkörök belátták, hogy ha az egyes nemzetiségű cserkészletet szabadabban engedik mozogni, élet-erősebb, céltudatosabb cserkészletet nyernek. Felállították az egyes szakosztályokat, ezek irányítására pedig a „tanácsokat“. Ezen az alapon kezdte meg a magyar szakosztály és a föléje rendelt tanács a munkáját. Az első tanácsülés okt. 7-én tartatott meg Pozsonyban. Verejtékesen nehéz feladatot kellett megoldania, hogy a nagy zürzavarban megtalálja a helyes kiinduló fonalat.

A tanács második, dec. 9-iki ülése Érsekújvárott folytatta a megkezdett munkát. Itt született meg a „Csehszlovákiai Magyar Cserkész“, mert a parancsnokok egyszerűen a magyar közmondáson indultak el: „Segíts magadon, az Isten is megsegít!“

A „Csehszlovákiai Magyar Cserkész“ szerkesztésével a magyar titkár bizatott meg.

Itt állok előttetek, magyar cserkészek; régi ismerősök vagyunk, fogjunk vállvetve a további munkához. Segítetek engemet, amint én, parancsnoktársaimmal együtt, a ti munkátokon akarok könnyíteni. Egymásra vagyunk utalva; össze kell tartanunk. Irjatok nekem sokszor és mindenről, hogy felpozsujdjon az egymástól távol élő csapatok közt a közös cserkészélet, hogy Pozsony, Komárom, Érsekújvár, Ipolyság cserkészei találkozzanak a szent cserkészideálban a losonci, rimaszombati, kassai, eperjesi és más csapatok fiaival, hogy Isten áldása fakadjon munkánk nyomán.

A „Csehszlovákiai Magyar Cserkész“ felőlel mindent, ami a cserkészlet körébe tartozik. Felnőttek írásai mellett ott lesznek a ti írásaitok is, a hivatalos rész mellett a ti magánügyeitek is szóhoz fognak jutni. Ezért dolgozzunk a közös cél érdekében mindnyájan, ki tollal, ki előfizetéssel, hogy ez a lap olyan hasznos és szórakoztató legyen, amilyennek ti azt álmodjátok. Ez a lap a tietek. Segítetek mindenben a szép álmoknak valóra váltásán. Jó munkát!

A cserkész-ujonc (III. oszt.) próba anyaga.

Összeállította: Nagy József (Pozsony). Jóváhagyta a magyar cserkésztanács 1928. dec. 9-iki érsekújvári gyűlésén. Minden csapatra kötelező!

Ujonc (III. o.) próba.

- I. A cserkészlet története és célja.
 - a) általános,
 - b) hazai, magyar és városi.
- II. A cserkészlet törvénye és magyarázata.
- III. A fogadalom és értelme.
- IV. A csehszlovák és a csapat székhely (város) zászlaja, címere.
- V. Köszöntés, jelszó, tisztelgés, kézfogás.
- VI. Rangjelzések, jelvények, kitüntetések.
- VII. A Sváz, csapat és a központi tanács tagjainak neve.
- VIII. Csapatnév és monogramm.
- IX. Csomók.
- X. Viselkedés és otthonszabályzat.
- XI. Rendgyakorlatok.
- XII. Önméreték.
- XIII. Útjelek.
- XIV. Induló.

I. A próba anyaga.

a) Általános.

1. Mikor és hol alakult a cserkészlet?
2. Ki alapította?
3. Mi Baden Powellnek polgári- és cserkészrangja?
4. Honnan számítják a cserkészlet megalakulását?
5. Hol, milyen államban alakult először a cserkészlet?
6. Utána hol?
7. Mikor alakult Magyarországon?
8. Milyen címe volt a szövetségnek?
9. Mikor és hol voltak cserkésznapgyűlések (jamboreek)?

b) Hazai

1. Mikor és hol alakult az első csapat?
2. Mikor és mily címen alakult a szövetség?
3. Körülbelül hány cserkész van?
4. Milyen alcsoportok vannak a szövetségben (Sváz Skautu R. Č. S.)?
5. Ki a szövetség elnöke?
6. Ki a csehszlovák cserkészlet védnöke?

c) Városi

1. Mikor alakult az első csapat?
2. Ki volt a vezetője?
3. Milyen csapatok működtek még?
4. Kik voltak a parancsnokok?
5. Mikor szüntek meg egyes csapatok?
6. Mikor és hogyan alakult a saját csapata?
7. Ki a jelenlegi parancsnok? Hol lakik?
8. Kik a rajparancsnokok? Mi a lakásuk címe?

II. a cserkészlet törvénye és magyarázata.

1. Hogy szólnak a törvények?
2. Mit értünk az egyes törvényeken?
3. Mit értünk a lelki tisztaságon?
4. Miért kell vigyázni a testi tisztaságra?

III. A fogadalom és értelme.

1. Hogy szól a fogadalom?
2. Mi emlékeztet a fogadalomra?
3. Mit jelent a kis újj lefogása a hüvelykkel?
4. Melyik törvényre emlékeztet ez? (Az 5. ikre.)
5. Melyikre még? (A 3. ikra.)
6. Mi emlékeztet még erre a törvényre? (Nyakkendő.)

IV. A csehszlovák és csapat székhely (város) zászlaja, címere

1. Milyen a csehszlovák zászló?
2. Milyen a szlovák zászló?
3. Milyen a város zászlaja?
4. Milyen a város címere?
5. Milyen az alapja?
6. Milyen a szlovák címer?
7. Milyen az alapja?
8. Mi a különbség a szlovák és a magyar címer között?
9. Milyen a csehszlovák kis címer?
10. Mi van az oroszlán mellén?
11. Mi arany az oroszlánál?
12. Milyen a farka?
13. Melyik a címer jobb és bal oldala? Miért?

V. Köszöntés, jelszó, tisztelgés és kézfogás.

1. Hogy szól a köszöntés?

2. Mi a felelet rá?
3. Mire figyelmeztet a köszöntés?
4. Mire figyelmeztet a jelszó?
5. Mi emlékeztet a köszöntésre?
6. Mire emlékeztet a tisztelgés?
7. Melyik törvény jut az eszedbe a tisztelgésnél?
8. Hányféle tisztelgés van?
9. Kinek adsz kis tisztelgést?
10. Kinek tisztelegsz kalappal?
11. Hogy tisztelegsz a bottal?
12. Mikor végzel fővetést?
13. Melyik kézzel fognak a cserkészek kezét? Miért?

VI. Rangjelzések, jelvények, kitüntetések.

1. Hol hordják a rangjelzéseket?
2. Ki hord egy, kettő, három csíkot?
3. Milyen nagyok azok?
4. Milyen távolságban vannak egymástól?
5. Hol hordanak még rangjelzést?
6. Ki hord piros és kék liliumot?
7. Milyen és mivel van beszegve?
8. Mit hordanak még a balzseb fölött?
9. Milyen a nagy és kis jelvény?
10. Hol hordják egyenruhában és civilben?
11. Mit hordanak még a balzseb fölött?
12. Milyen színű a város szalag?
13. Milyen a csehszlovákok színe?
14. Milyen a zsidók-é?
15. Milyen a katolikusok-é?
16. Mit hordanak még a zseb felett?
17. Hánytele évvel van?
18. Ki hord piros, sárga, fehér, zöld alapot?
19. Mit hordanak az öreg cserkészek?
20. Mit hordanak a rajparancsnokok és hol?
21. Milyen a II. oszt. próba jelvénye?
22. Milyen az I. oszt. próba jelvénye?
23. Milyen a különpróba jelvénye?
24. Hol hordják ezeket?
25. Mi a Lvi Skaut?
26. Milyen kitüntetések vannak?
26. Kinek van „ezüst farkas”-a?

VII. A Sváz, csapat és központi tanács neve.

2. Ki a köztársaság elnöke?
2. Mi ő a cserkészelnél?
3. Ki a nagytanács elnöke?
4. Ki a külügyi megbizott?
5. Ki a kisebbségi megbizott?
6. Ki az országos főnök Szlovénzskón?
7. Ki a helyettese?
8. Ki a parancsnok és hol lakik?
9. Ki a rajparancsnok és hol lakik?
10. Ki az őrsvezető?
11. Ki a magyar titkár?
12. Mely városok küldötteiből áll a magyar cserkésztanács?
13. Kik képviselik az egyes városokat?

VIII. Csapatnév és monogram.

1. Mi a csapat neve?
2. Mi a monogramja?
3. Hogy írod te magad, mint cserkész?

4. Mi az őrs?
5. Hány tagból áll az őrs?
6. Mi a raj?
7. Mi alkotja a rajt és mennyi?
8. Hány raja van a csapatnak?
9. Hány tagja van a csapatnak?

IX. Csomók.

1. Milyen csomókat tudsz? (Egyszerű, ivelt ketős hurok, dupla csomó, szorító nyolcas, állóhurok.)
2. Milyen a jó cserkészcsomó?
3. Melyik csomót mire használják?

X. Viselkedés és otthon szabályzat.

1. Hogy kell otthon viselkedni?
2. Hogy kell viselkedni az utcán, az iskolában?
3. Mi a napos kötelessége?
4. Ha valami történt, hogyan és kinek jelent?
5. Ki a háznagy?
7. Hányszor kell a rendetlenkedőt figyelmeztetni?
7. Ha kihallgatásra rendel, kit értesít?
8. Szabad-e a naposnak játszani?
9. Ha a parancsnok vagy helyettese jön, mit csinál?
10. Hogy kell jelentkezni?

XI. Rendgyakorlatok.

Sorba! — Jobbra (balra) arc, át! — Hátra arc! — Sor (őrs, raj, csapat) jobbra (balra) nézz! — Vigyázz! — Hármas beosztás balra (jobb)! — Hármas sorokba fejlődj! — Sorba szakadozz! — Menet (őrs, raj, csapat) indulj! — Sor (őrs, raj, csapat) állj! — Pihenj! — Oszolj!

XII. Önmérétek.

1. Milyen magas és nehéz vagy?
2. Mutass 1 métert hosszúságban magasságban?
3. Mekkora a kis és nagy araszod?
4. Milyen a fejbőrséged?
5. Milyen a mellbőrséged be- és kilélegzésnél?
6. Hányas cipőd van?
7. Mekkora a lépésed, futólépésed?
8. Mekkora a hüvelyk ujjad?
9. Tudsz-e még valami állandó és pontos méretet?

XIII. Útjelek.

1. Mi a jó út jele?
2. Mi a rossz út jele?
3. Hogy jelölöd: bújj el itt az út mellett?
4. Hogy jelölöd: hazamentem?
5. Hogy jelölöd: várj itt!
6. Hogy jelölöd: menj haza?
7. Hogy jelölöd: ebben az irányban levelet találsz?
8. Az út melyik oldalára rakod a jeleket?
9. Mit írsz a jelekhez?
10. Hányas számod van az őrsben?

XIV. Induló.

1. Hogy szól a cserkészinduló?
2. Tudod-e elénekelni?
3. Hogy szól a csapatinduló?
4. Énekelj el!

C S E R K É S Z H I R E K.

A magyar tanács, a szlovenszói magyar cserkészparancsnok testülete, december hó 9 én Érsekújvárott tartotta második ülését. Cserkészésünk nyílt kérdéseit, különleges szlovenszói cserkészügyeket tárgyaltak. Jelenvoltak: Krendl Gusztáv, magyar szakosztályi titkár, Bíró Lucian, komáromi, Hornyák Odilo, pozsonyi, Mrenna József érsekújvári, Nagy József pozsonyi, Scherer Lajos losonci parancsnokok és a Szt. György körök, illetve Sarlósok képviselőitében Balogh Kessler Edgár. A határozatokról a csapatok külön értesítettnek.

A „Kiskárpátok“ cserkészcsapat fogadalom-tétellel egybekötött cserkészünnepét dec. 2-án tartotta a Vigadó nagytermében. A közönség a termet zsufolasig töltötte meg. Pont 11 órakor táborúzi jelenettel kezdődött az ünnep. A kettős quartett gyönyörű énekbetéttel járult a táborúzi jelenet méltóságos hangulatához. Bíró Lucian, komáromi cserkészfőparancsnok, ünnepi beszédében Jézust állította mintaképül cserkészjeink elé s ifjuságunkat mely vallásosságra intette. Kitért a sokat hangoztatott cserkészválságra is, amely nincsen. A cserkészinduló elénekélése után 24 ujongtette le a fogadalmat Hornyák Odilo főparancsnok kezébe. Wagner József brácsaszólóját a csapat cigányzenekara kísérte. Voszatkó József elszavalta Radványi K. „Cserkészének“-ét. Majd a cserkészzenekar magyar népdalokat énekelt néhai Páter Felicián összeállítású és harmónizálása szerint. A szünet után a pozsonyi magyar cserkész Schubert, a nagy német dalköltő emlékének hódoltak, Wagner József hegedűn, Sendlein János zongorán előadtak Schubert G moll szonátáját. A csapatzenekar Schubert „Der Lindenbaum“ c. örök szép dalát énekelte el. Lukács Józsa pedig elszavalta Schubert: Klage an das Volk c. költeményét. A csapatcigányzenekarában magyar népdalsorozata fejezte be az anyagilag és erkölcsileg is nagyszerű ünnepséget.

A „Széchenyi“ cserkészcsapat Érsekújvárott félelvi szerény, csendes munka után dec. 16-án a nagyközönség elé bátorzkodott. A többnyire iparos családokkal megtelt kath. el. iskolai tornateremben lefolyt ünnepélyt Willand János, az iparos cserkészcsapat parancsnoka, nyitotta meg a cserkészlet lényegét ismertetve. Majd a rgimn.-i énekkar elénekelt a cserkészindulót. Sporni Laci elszavalta Ady Endre: „Álmodik a nyomor“ c. költeményét. Utána Kisfaludy Károly „Mátyás diák“ c. vígjátékát mutatták be. A falusi birót Druga János, Mátyás szerepét Zalezsák Vili, a biró leányát Farkas Ica, a kántort Chínoradszky János játszotta. Sok tapsot arattak. Majd magyar népdalokat adott elő a rgimn.-i énekkar. Zalezsák Vili elszavalta Mécs László: Vadócba rózsát oltok c. költeményét. A tábori jelenet után Farkas Ica elszavalta Gyulai Pál: Pókainé c. balladáját. Következett egy táborúzi jelenet. Willand János parancsnok felolvasta a beér-

kezett üdvözlőket. Krendl Gusztáv, magyar szakosztályi titkár, pedig további céltudatos cserkész-munkára buzdította a fiatal csapatot. Ének-, szavalat-, tárogatószóval ért véget a szép ünnep.

A „Bud prípraveny“ dec. 15-én megjelent száma a hivatalos rovatban a következőt közli: „A szövetség Központi Főnöksége a Szövetségből Pešek Bežetech dt. egyhangulag kizárta és pedig ismételt feylelmi vétségek miatt, amelyek a cserkészletnek és a szövetségnek ártalmara voltak. Egyszersmind az O. V. B. egyhangú ajánlatára elhatározta a Főnökség, hogy az orsz. főbiztosi tisztséget nem tölti be, sőt megszünteti. Helyette az O. V. B. titkársága szerveztetett, amelyben a szlovenszói cserkészlet minden ága megfelelő képvisellel bír. Az O. V. B. titkárává Horky József testvérét nevezték ki.

Blumentáli Katolikus Kör Cserkészcsapata „Bratislava VII“ címen 1928 május 15-én 50 fiúból alakult csapatnak parancsnoka: Weisz János, rajparancsnokai: Koppány Öszkár, Wavra Antal és Juc. Sidó József. A titkári és jegyzői teendőket Sidó J. végzi. Pénztárosok: Koppány O. és Maxián Pál. Szertárosok: Sághy István és Pelikán Ödön. Julius 16—30-ika között 37 fű Kőariskón, majd Strmokon táborozott. Nov. 25-én csapatzászlót szenteltek. A zászló igen szép. Jobb oldalán Szt. Imre olajfestménye van „Be on the wates“ körirással, míg a baloldalát Szt. Mihály képe díszíti „Good work“ himzett felírással. A zászlószentelést Dr. Okánik Lajos kanonok polgármester végezte. Ezt műsoros kedélyes délután követte 700 főnyi közönség jelenlétében. Mint vendég szerepelt a Kiskárpátok cserkészcsapatának symphonikus zenekara és énekkara Sendlein János zenetanár karnagy kitűnő vezetésével. A csapat jelenlegi létszáma 96. Ez köztársaságunkban az egyetlen tisztán katolikus csapat. Rajai magyarok és németek. (St. J.)

A Czuczor cserkészcsapat dec. 8-án az Érsekújvárra összegyűlt cserkészparancsnokok tiszteletére nagyszerű díszelőadást rendezett. A nagy tornatermet szüntiltg előkelő közönség töltötte meg. Mrenna József tanárparancsnok közvetlen, szívbemarkoló megnyitó beszéde után Jósik Lajos rp. elszavalta Domby Béla hatásos Prologját. A cserkészindulót a cserkészzenekar énekelte. Majd Kaczinetz János kiscserkész elszavalta Radványi „Mit űz n az erdő“ c. versét. Harangi L. „A két arabus“ vígjátékában kedvesen szerepeltek Major J. Draguny J., Balázs A., Vári J., Eröss G., Mészáros E., Varga J., Berényi S., Oszlányi Z., cserkészfiúk. Kovács Elemér Hubay „Rózsacsárdás“-át játszotta hegedűn Vári Iván zongorakísérete mellett. Majd az énekkar népdalokat adott elő Koszter: „Cigányok a táborban“ c. bohózatában remekeltek: Lábady Gy., Herczog A., Berényi S., Kardos F., Máté Gy., Drien K., Draguny F., Hanlik A., Balázs A., Kanyicska B., Berkesi I., Illés D., Wojatek cserkészek. A jól cikerült műsort a „táborúz“ élőkép zárta be; a cserkészbanda magyar népdalai általános tetszésre találtak. Ezzel a szép szerepléssel is bebizonyította a Czuczor csapat azt, hogy nemcsak életképes, de azt is, hogy a csapatban jó szellem van és minden egyes tagja komolyan veszi cserkészhivatását és megtesz mindent, ami tőle telik. Csak előre!

A rovatvezető üzenetei.

Kérem a parancsnokokat, hogy arcképeket küldjék be január 15-ig rövid életrajz kíséretében. — **Minden cserkészfiú vegye meg a lapot!** Aki oly szegény, hogy nem képes azt megvásárolni, jelentsen be a parancsnoknak, aki a szegények névsorát betérjeszli január 15-ig akkor lehetőleg minden szegénysorsú cserkész ingyen fogja kapni a lapot. — **A csapatokat kérem,** hogy mindennemű felvételeikről küldjenek be 1—1 éles képet: úgy szintén azonnali jelentést kérek minden kirándulásról, cserkészelőadásról, avatásról, ünnepélyről.

A MI LAPUNK KÖNYVESPOLCA

Az ismertetett könyveket kiadó-hivatalunk szívesen beszerzi, Portót nem számítunk.

Rovatvezető:
FENYVES PÁL dr.

Ismertetési példányok e rovat vezetőjének címére is küldhetők: Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

Könyvtárára egy budapesti gimnáziumban.

Nemcsak a csehszlovákiai magyar ifjúságot jellemzi a friss szellemi érdeklődés. Az új magyar kultúra nem ismer politikai határokat, ottthon van Erdélyben, ottthon van Magyarországon és a Vajdaságban és ottthon van nálunk. A fiatalságot határokon innen és határokon túl éppen a huszadik századra ébredt magyar irodalom és művészet szeretete fűzi össze egy egységes új nemzedékké, mely az ifjúkori irodalmi élmények nyomán egységes magyar életet és munkát is jelent majd a jövő Európájában.

Szemmel látható az az életelő hatás, mely a mai nagy magyar írók olvasásából árad szét ifjúsági életünkben. Megható érzés tudni ugyanakkor, hogy ugyanaz az érdeklődés, mely a mi mozgalmainkban oly nagy szerepet játszik, jellemzi például a magyarországi ifjúság fiatal rétegét is. Egy budapesti napilap munkatársa felkereste multkor az egyik ottani gimnáziumot, ahol a diákok éppen könyvtárórát tartottak. Látogatásáról beszámolt lapjában és ezzel felfedte a magyarországi fiatalság lelkét. Beszámolója következőképen hangzik:

„Felkerestem az egyik gimnáziumot könyvtárára alatt. A tanítás éppen végetért s az ötödik, hatodik és nyolcadik osztály tanulói betódulnak a hetedik osztály tantermébe, amely most könyvtárszoba.

A nyolcadikos főkönyvtáros elfoglalja a helyét a katedrán, a tanári asztal mellett a hetedikes alkönyvtáros pedig már szedi elő kulcsait is, nyitja a könyvtárszekrényt. Mindenki siet, hogy leadja kölcsönkapott könyveit és kivehesse a könyvtárból azt, amit olvasni akar. Közben már szétkapkodják az önképzőköri könyvtár gépelt katalógusait. Bepillantunk az egyik katalógusba. Ady Endre neve nyitja meg a sort s mint valamennyi népszerű könnynél, úgy itt is tele van a könyvjegyzék margója fekete, kék, piros jelölésekkel. A legtöbbször megjelölt Ady-kötetek a „Vér és arany“ és az „Illés szekerén“. A könyvtárszekrényénél is Adyról hallunk vitalkozni: egy kis hatodikos gimnazista kéri a „Halottak élén“-t, mögötte egy nyolcadikos leinti gúnyosan a kisfiút, hogy „olvasd te csak még az „Uj verseket“, vagy egy

Ady-anthológiát, a „Halottak élén“-re még ráérsz“. A kis fiú izgatott hangon replikázik: „jobban ismerem Adyt, mint te“. A nyolcadik osztályos fölényesen válaszol és a kis hatodikos látja, hogy reménytelen, hogy a „Halottak élén“ ő vehesse ki, hát lemondó arccal kéri a könyvtárostól Ady „Illés szekerén“ című verskötetét. Az is kézben van. A középiskolai ifjúság méhön olvassa, nagyon szereti és megérti Ady Endrét. A többi modern magyar író is szóval számmal van képviselve a könyvtárban. Babitsnak két prózai kötete: a Gólyakalifa és a „Tímár Virgil fia“ és verseskönyvei közül is néhány: a „Levelek Iris koszorujából“, a „Recitativ“, a „Herceg, hátha megjön a tél is“, ső Babits összegyűjtött verseit tartalmazó kötet két példányban is szerepel a katalógusban.

Az egész könyvtár összeállításán látszik, hogy modern vezetősége van és hogy a tanárok nem igen szólnak bele a könyvtárosok munkájába, csak néha-néha vizsgálják át a könyvtárt és — mi tagadás — olykor találhatnak benne kirostálni valót is.

Az ötödik és hatodik osztályú gimnazisták főleg a külföldi klasszikusokat olvassák: Shakespeare, Goethe, Schiller és főleg Ibsen munkáit veszik ki az iskolai könyvtárból. Érdekes, hogy a mai, úgynevezett reális gondolkozású ifjak milyen sokat és szívesen olvassák Heine! Egyike a legkeresettebb könyvtári könyveknek Dosztojevszkij „Bűn és bűnhődés“-e és a „Karamazoff testvérek“. Tolsztojnak a fiatalok között legnépszerűbb munkája a „Kreutzer szonáta“

A klasszikus magyar regényírók Jókai, Mikszáth, Eötvös regényeit szintén sűrűn olvassák. A matura felé közeledő diákok legkeresettebb írói abban a gimnáziumban, ahol járunk, Móricz Zsigmond és Szabó Dezső.

Verne Gyula regényeivel szemben a mai diákság érdeklődése már nem az, ami régen volt, amikor még az emberiség fantasztikus álmanak számított a repülés, amely most már negyedszázados jubileumát ünnepli.

Az ifjúsági könyvtárban tett látogatásunk során arra a meggyőződésre jutottunk, hogy a

budapesti gimnazisták nagy részének magasrendű irodalmi tájékozottsága van. Nemcsak szépirodalmi, hanem esztétikai szakmunkákat is szívesen olvasnak. Minden irodalmi és esztétikai kérdésben igyekeznek egyéni véleményt formálni. Érdekes tünet, hogy a jövő nemzedék ismét szívesen olvas verseket s így rácsafolnak arra a megállapításra, hogy a lírai költészet kiment a divatból.

Rendkívül tanulságos számunkra ez a beszámoló. A csehszlovákiai magyar diákság megújított irodalmi érdeklődése mindmáig nem talált oly ideális kapcsolatot az iskolával, mint a budapesti. Pedig az iskola és a fiatalság közt nem tátonghat szakadék. Nem vehetné-e át nálunk is az iskolai könyvtárak vezetését a haladó lelkületű ifjúság? Az önképzőkörök feladata: beszerezni mindenkor az új irodalmat és lelkesen terjeszteni a diáklömegekben. Tartsunk mi is könyvtárórákat, mint magyarországi diáktestvéreink!

Mit olvassunk?

— Hozzászólások. —

1. A Mi Lapunk szept.-i számában megindult vita nagyban felkelítette a magam és osztálytársaim érdeklődését. A soraimmal a második csoport jegyzékét szeretném kiegészíteni. Hiányzanak a jegyzékből:

- 7 Remellay Gusztáv: Szent László király,
- 2 Gaál Mózes: Kard és lant hőse,
- 1 Abonyi Árpád: A havasok ura,
- 6 Mosdóssy Imre: Az eskü,
- 5 Jókai Mór: A sárga rózsza,
- 4 Gárdonyi Géza: Göre Gábor bíró úr és könyvei,
- 3 Gaál Mózes: Kenyér és becsület,
- 8 Szabolcska Mihály verskötetei.

Az ilyen írók közül Hoffmann Ferenc és Schmidt Kristóf ifj. regényei szintén említetlenek, pedig ezeket is nagy szeretettel olvassuk.

(Feled). **Steinhübel Ferenc, IV. o. rg. tanuló.**

2. Én is a b. csoport könyvsorozatát óhajtom kiegészíteni, amikor felvételre ajánlom a következőket:

- Benedek Elek: Nagy magyarok élete,
- Gaál Mózes: Hún és magyar mondák. — A vasember. — Bem apó.
- Jókai Mór: A magyar nemzet története. — Csataképek.

A Magyar Mult (Kassai kiadás) c. füzetek. Ezeket és hozzájuk hasonló könyveket kérünk, mert ilyeneket alig olvashatunk.

(Sajószentkirály) **Kolmonth József, V. o. rg. tanuló.**

Tamás Lajos: Üvegen keresztül. Tamás Lajos második verseskönyve Üvegen keresztül címen a közel jövőben kerül ki a sajtó alól. A szerzőt jól ismerik olvasóink, azon íróink egyike, akinek neve tul jutott határainkon

és írásait nemcsak nálunk, hanem Erdélyben, Magyarországon és a Vajdaságban is olvassák. Költészetének legtöbb erőssége az élesen körvonalazott egyéniség és az abszolút őszinteség. Szlovenszko egyik legeredetibb költője, aki sajátosan bensőséges érzéseit vetíti ki irodalmunk művészi értékű gazdagítására. Első könyvének, a Jóságom sátorának meglehetősen fogadtatása után második könyve még kiforrottabb tartalommal és tágabb keretek között mutatja be a költőt, akinek érvényesülési útját nem a hangos külső sikerek, hanem az olvasóközönség lassú és mélyebb gyökerű meghódítása jellemzi. Az 55 verset tartalmazó könyv előreláthatóan 10 koronába fog kerülni. Előjegyzéseket elfogad a „Híradó” kiadóhivatala (Bratislava-Pozsony, Lőrincskapu-utca 11.)

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Boldog új évet A Mi Lapunk minden olvasójának! — **Szőcske.** Sohse sajnáld a szerkesztőt! Szívesen elolvassok minden komoly igyekezetű kísérletet s bírálatomban mindig a legnagyobb szeretettel mondom ítéletem. Az ne ejtsen kétségbe, ha versed, novellád esetleg nem válik be. A sikertelenségből is tanul a komoly ifjú. Es kell-e mindenkinek költővé, íróvá lennie? Gyakorlati emberekre még inkább van szükség. Verseid alkalmilag jönnek. — **K. F. Rimaszombat.** A regék jönnek, Verseid még kezdetlegesegek. Legjobb a „Vágyak”, de még ezen is simítani kellene — **Smalkó László, Rozsnyó.** Köszönöm. A küldött kép nem elég éles. Nem kiisérozható. — **Steinhübel Ferenc, Feled.** Versedet, hozzászólásodat besoroztam. — **Morvay Gyula, Pozsony.** Csak türelme, lassanként minden sorra kerül. — **W. László Losonc.** Nehezebben oldható fejtörtő készíts. A mostani nem vált be. — **Kosztúr József, Rozsnyó.** Szép levelednek nagyon megörültem. Látom, jó fiú vagy és jó úton haladsz. Csak előre! Rejtvényed nem vált be. Igen hosszadalmas. Felajánlott munkakészségedet köszönöm, de el nem fogadhatom. Hiszen szabad idődben hasznosabbat is tehetsz. Ha Losoncra vetődöl, szívesen látlak. — **Kolmonth József, Sajószentkirály.** Adj hálát Istennek, hogy a tífusz-ból kiségitett, aminek nagyon örvendek. De ezentul te is jobban vigyázz egészségedre. Az 1929-ik évre a Magyar Cserkész- és Diáknaptár nem jelenik meg, mert nem pártolták eleget, akár a Kazinczy Könyvtárak kiadványait diákjaink. Pedig ez igazán megérdemelné, hogy minden diák előfizessen rá, Versed be van sorozva. A kérdezett lapot nem járathatod. — **Lipthay Zoltán, Pozsony.** Az elkallódott lapszámot újból elküldtem. Megkaptad? A postán bizony sok címszolgá szakad le a kíméletlen bánásmód mellett. Ujabbban minden példányt megszámozok, hogy a visszajött címtelen újságot újból elindíthassam. — **Lukovich Aladár, Pozsony.** Öröndetesen veszem tudomásu, hogy több és több lappeldány talál gazdát. Ez csak azt bizonyítja, hogy a lap tetszik és a fiúk szeretnek olvasni. — **Hönig Kornél, Csúz.** Keresztstórejtvényed nem vált be. Jobbat! — **Singer Árpád, Brünn.** Minden beszerezhető könyvet lehet kiadóhivatalunknál megrendelni. Portót nem számítunk. — **S. Á.** „A király” alkalmilag jön. Még sok a bőbeszédűség és a rimekkel való játék. — **Virágos királyfi.** Mihelyt tér nyílik, jön. — **Diósi Kornél, Ipolyság Jón!** — **Janza Lajos, Košice.** Nebeská Ada úrléannyal való előjegyzéséhez gratulálók. Kedvesebb ajándékot nem is hozhatott volna a kis Jézus. Sok boldogságot! — **Bajta.** Teljesen igazad van, de nem közzölhetem érdekej soraidat, mert újból darázsűszket piszkálnánk s erre most nincsen szükség. Dolgozni, tenni, tanulni kell és egymást szeretni. — **Ifj. Zs. I. Losonc.** Elevenen kezdődő, szomoruan végződő, elég ügyes kis történet. Ha hely szorul, alkalmilag hozom!